

ГЛАС

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Послодавци, углавном електронским путем, до краја априла ове године Фонду ПИО доставили М-4 обрасце, односно пријаву података о стажу осигурања запослених за претходну календарску годину

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ЈЕДНОСТАВНИЈА И БРЖА ПРЕДАЈА ПРИЈАВА

Конкурс за причу

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**

Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:

Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**

Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Ближи се 14. јун и 48. рођендан нашег и вашег „Гласа осигураника”, и то у години која је у нашој земљи проглашена годином међугенерациске солидарности и сарадње. Поред тога, и Европски дан међугенерациске солидарности – 29. април обележен је и ове године низом манифестација. Циљ обележавања овог датума јесте да се подрже и организују различите заједничке иницијативе људи из свих генерациса, као и да се скрене пажња на значај сталног разумевања, поштовања и солидарности међу људима. Наравно, све ове активности

треба да трају континуирано, а не само једног дана или једне године.

Оно што учимо унутар породице од родитеља, бака и дека, тренера и учитеља, од пријатеља и колега, јесте оно што ћемо пренети даље другима. У 21. веку деца и омладина поседују знање и вештине које су необичне за претходне генерацисе. Солидарност међу генерациса изражава се и дељењем знања са другима и ослањањем на њих за разумевање ствари које нам нису познате.

Да бисмо обележили годишњицу листа и свој јубилеј повезали са активностима ко-

је се током године одвијају на међусобној солидарности и сарадњи млађих, мало старијих и најстаријих, позивамо вас да напишете причу. Тема би била управо та: *солидарност међу генерацисама*, начини на које једни другима можемо да помогнемо или то већ чинимо, неки добри примери, идеје како би то могло да се ради или како да се организују дружења, забаве, учење...

Позивамо све наше читаоце, без обзира на животно доба, који желе да пишу на ове теме да нам, најкасније до 15. јуна ове године, пошаљу своје приче. Ми ћемо их све прочитати и најбоље симболично наградити и објавити у рођенданском, јунском броју листа „Глас осигураника” и у наредним бројевима.

Због ограничености простора и броја страница, прича не би требало да буде дужа од две куцане странице, или, за оне који се служе рачунаром, да нема више од 4.000 карактера (фонт Times New Roman, величина слова 14, проред 1,5). Радове нам можете слати мејлом на glasosiguranika@pio.rs или поштом на нашу адресу: Глас осигураника, Париска 9, 11000 Београд.

Г. О.

Важно је бити активан

Ми смо и досад у „Гласу осигураника” пуно пажње посвећивали старијој популацији, а у овој години потрудићемо се да се добије још већа подршка јавности за старије особе, наглашавајући борбу против њихове дискриминације по основу година. Нагласак ћемо стављати на смањење стереотипа и предрасуда везаних за године. У том смислу је нарочито битно упознавање пензионера са концептом активног старења кроз промоцију волонтерског рада и других форми активног живљења.

Веома је важно и подизање свести послодаваца о томе да искуство, знање и потенцијали старијих радника могу знатно допринети продуктивности и успеху њихових предузећа. Такође, и незапослене старије особе треба подржати у томе и подучити их како да увере потенцијалне послодавце да њихово дугогодишње искуство може бити корисно за посао.

СРЕЊНИ ПРВОМАЈСКИ ПРАЗНИЦИ

ОДРЖАНА СЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА РФ ПИО

Успешно обављен важан и сложен посао

Попис: реално и књиговодствено стање у Фонду је усклађено

На седници Управног одбора Републичког фонда ПИО одржаној 31. марта 2017. године, поред осталог, усвојен је Извештај о редовном попису имовине и обавеза Републичког фонда ПИО са стањем на дан 31. 12. 2016. године, као и План јавних набавки РФ ПИО за 2017. годину.

Попис имовине и обавеза Фонда једна је од важнијих процедура у систему интерне контроле, на основу које се обезбеђују тачни и поуздани подаци и информације о стању имовине и обавеза на последњи дан пословне године, истакла је Вера Драгосавац, председник Централне пописне комисије, образлажући извештај о попису. На дан 31. 12. 2016. године пописом је утврђена нефинансијска имовина у сталним средствима и имовина у припреми Фонда у износу од 7,2 милијарде динара, колико износи и књиговодствено стање. Финансијска имовина утврђена је у износу 11,0 милијарди динара, где је такође стање једнако књиговодственом.

Спровођење пописа је веома сложен посао, а да би био обављен ажурно, свеобухватно и квалитетно, формирано је више од 40 комисија за попис у организационим јединицама Фонда,

Са последње седнице УО РФ ПИО

у којима је било ангажовано око 150 запослених, који су од 15. децембра почели са активностима на попису имовине и обавеза, и успешно су окончали посао у законском року.

Предлог плана јавних набавки за 2017. годину сачињен је на основу реалних потреба свих организационих јединица Фонда, како би се обезбедило његово несметано функционисање. Све набавке, а нарочито набавке потрошног материјала и услуга које су предвиђене Планом, урађене су након детаљног испитивања и анализе тржишта, истакао је у образложењу Дарко Танасковић, начелник Одељења за јавне набавке. Извршена је и анализа трогодишње потрошње, увећане за пројектовану инфлацију за 2017. годину.

Први пут је предвиђено да се спроведе и закључи оквирни

споразум за набавку добара: ложуља, горива, поштанских услуга, банкарских услуга, интернета и фиксних телефона, да би се на тај начин обезбедио континуитет пружања предметних услуга и несметано функционисање Фонда.

Још једна специфичност јесте набавка за потребе спровођења активности везаних за међугенерациску солидарност и сарадњу. Влада Републике Србије је 2017. годину прогласила годином међугенерациске солидарности и сарадње и јасно је да највећи део активности спроводи управо Фонд, будући да изворно функционише на овим принципима. Осим конкретних догађаја који би се одвијали на територији читаве Србије, где би се манифестовао принцип међугенерациске солидарности, предвиђене су и стручне трибине, научне расправе и панели, који би требало да

допринесу унапређењу међугенерациске солидарности у Србији.

На седници Управног одбора усвојена је и одлука о утврђивању висине накнаде за рад чланова Управног одбора РФ ПИО за 2017. годину, у складу са Закључком Владе РС од 3. марта 2017. године, којим су одређени критеријуми и мерила за утврђивање висине накнаде за рад председника и чланова управног одбора.

Чланови УО су такође усвојили одлуку о покретању поступка давања у закуп непосредном погодбом непокретности РФ ПИО пословног простора у Врању, привредном друштву за услуге и трговину „Zodra-S“ д.о.о. из Врања, као и одлуку о одобравању продужења Уговора о давању непокретности РФ ПИО на коришћење Општинском удружењу пензионера Кањижа. **В. К.**

Нове основице осигурања ниже за 5,7 одсто

Подсећамо наше читаоце да од уплате за мај 2017. важе нове основице осигурања за оне који сами плаћају допринос за пензију. Нове основице су у односу на претходни период ниже за 5,7 одсто (због усклађивања са кретањем зарада у претходном кварталу).

Грађани могу да се одреде за једну од 13 основица осигурања, независно од стручне спреме коју имају. По Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање, најнижа

основица износи 35 одсто просечне републичке зараде из претходног тромесечја, што је 21.906 динара, а највиша пет просечних плата, односно 312.940 динара.

Допринос за пензијско и инвалидско осигурање је 26 одсто, што значи да ће се месечни издатак кретати у распону од 5.695,56 до 81.364,40 динара. Ови износи примењиваће се за уплате доприноса за мај, јун и јул 2017. године. **Г. О.**

Основица осигурања	Допринос месечно
21.906	5.695,56
25.035	6.509,10
33.798	8.787,48
40.682	10.577,32
50.070	13.018,20
54.452	14.157,52
71.976	18.713,76
79.487	20.666,62
97.011	25.222,86
125.176	32.545,76
187.764	48.818,64
250.352	65.091,52
312.940	81.364,40

ЛЕКАРИ ФОНДА ПИО У GERONTOLOŠKOM ЦЕНТРУ ОБРЕНОВАЦ

Наставак заједничке акције

У геронтолошком центру у београдској општини Обреновац лекари РФ ПИО обављали су 20. априла специјалистичке прегледе корисника, у склопу заједничке акција Фонда ПИО, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и установа социјалне заштите.

Ова акција покренута је 2015. године, а њен циљ је да се побољша квалитет и обим постојећих услуга у социјалној заштити старих и хронично оболелих особа, као и других особа у стању социјалне потребе. Кориснике ГЦ Обреновац прегледали су офталмолог и кардиолог, а неуропсихијатар је, на основу сазнања о здравственом стању корисника из њихових картона, предложио који корисници би могли да поднесу захтев за помоћ и негу другог лица.

Приликом посете Геронтолошком центру Обреновац, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин навео је да је захваљујући бољој запослено-

Министар Вулин у ГЦ Обреновац

сти и ефикаснијој борби против сиве економије уплата доприноса са 18. априлом 2017. године већа у односу на планирану за 3,4 милијарде динара, односно за 3,1 одсто, док су у односу на исти период прошле године остварени приходи већи за 7,7 милијарди динара или за 7,4 одсто.

– Захваљујући бољој наплати доприноса Фонд ПИО је из буџета повукао 4,95 милијарди динара мање. Каса ПИО фонда је пунија и то осећају сви гра-

ђани Србије. Захваљујући томе можемо да обнављамо домове за стара лица, да чинимо живот наших корисника бољим, можемо да кажемо да се у социјалну заштиту улаже више него икад и да ниједно социјално давање неће бити ускраћено већ напротив, биће увећано – истакао је министар Вулин.

Директор Сектора за медицинско вештачење Фонда ПИО др Дика Кајевић рекао је да акција прегледа корисника траје годинама и даје добре резул-

тате, а да је овога пута уведена и нова акција – преглед пензионера који имају потребу за туђом помоћи и негом.

У геронтолошким центрима често су смештене особе чије је здравствено стање такво да не могу да оду до дома здравља или болнице на специјалистички преглед, тако да им је непоредиво лакше, брже и једноставније да преглед и дијагностику у самом центру ураде лекари Фонда ПИО. Прегледи које мобилна екипа лекара Фонда ПИО организује у геронтолошким центрима су офталмолошки, кардиолошки преглед са ЕКГ-ом, неуропсихијатријски и ортопедски прегледи.

Лекари Фонда ПИО до сада су у оквиру ове акције прегледали кориснике у домовима за старе, односно геронтолошким центрима у Шапцу, Апатину, Београду, Вршцу, Кикинди, Јагодини и Крушевцу, а пружање помоћи и подршке корисницима на овај начин биће свакако настављено и убудуће.

Г. О.

ОТВОРЕНА ОРДИНАЦИЈА ЗА МЕДИЦИНСКО ВЕШТАЧЕЊЕ У ВРБАСУ

Фонд приближава своје услуге корисницима

Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, отворио је 13. априла ординацију за медицинско вештачење у згради Филијале РФ ПИО Врбас у којој ће лекари вештачи Фонда обављати специјалистичке прегледе корисника из општина Врбас и Кула.

Отварању је присуствовао и Предраг Вулетић, покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова, са најближим сарадницима, као и руководиоци РФ ПИО. Том приликом министар Вулин је истакао да отварањем канцеларије у Филијали у Врбасу Фонд ПИО наставља да приближава корисницима услугу медицинског вештаче-

ња тако што смањује њихове трошкове одласка на вештачење у Нови Сад и олакшава им долазак на преглед. Нагласио је да ће више од хиљаду људи годишње из Врбаса и Куле, који су тешког здравственог стања и којима је заиста тешко да путују, сада лакше моћи да остварују своја права на добијању туђе помоћи и неге – што кроз Фонд ПИО, што кроз центре за социјални рад, не трошећи време и штедећи новац.

– Политика Министарства рада и политика Фонда ПИО јесте да будемо на услузи корисницима, да им се приближимо и да задовољимо њихове потребе. Сврха нашег рада јесте да људи буду задовољни и да могу да користе наше услуге – нагласио је

министар, додајући да је управо зато отворена ординација у Филијали Врбас.

Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, нагласио је да Фонд отварањем ове канцеларије за медицинско вештачење наставља своју основну мисију, а то је да осигурањем и корисницима што више приближи цео дијапазон својих услуга. Он је овом приликом позвао и кориснике услуга Фонда ПИО да о свом задовољству повратно информишу Фонд. То могу да учине уписом у књиге утисака (налазе се у свакој организационој јединици Фонда), или непосредним контактом са руководством путем „дана отворених врата“, преко Контакт центра, или на

неки други начин, јер је Фонд преваосходно увек на услузи својим корисницима и осигурањем. Имрић је информисао присутне и да ће након што Фонд отвори канцеларију за медицинско вештачење у Филијали РФ ПИО Сента, оваква услуга бити обезбеђена и заокружена у свим филијалама Фонда у Војводини.

Др Јасмина Стојшин Виден, помоћница начелника Одељења за медицинско вештачење у Дирекцији ПФ ПИО, која је вештачила прве кориснике у новоотвореној канцеларији у Филијали РФ ПИО Врбас, оценила је да је ординација функционална и да су услови за рад у њој одлични.

М. Мектеровић

Једноставнија и бржа предаја пријава

Током 2016. достављено 40.000 захтева више у односу на претходну годину

Како прописује Закон о пензијском и инвалидском осигурању, послодавци су у обавези да Фонду ПИО достављају пријаву М-4, односно пријаву података за утврђивање стажа осигурања, зараде, накнаде зараде, односно основице осигурања и висине уплаћеног доприноса за послене, до краја априла текуће године за претходну календарску годину.

Како би олакшао послодавцима да на време изврше своју законску обавезу, без чекања пред шалтерима и уз поједностављену процедуру, Фонд ПИО је од 15. марта 2016. године послодавцима омогућио да захтев и пријаву М-4 са подацима о стажу и зарадама за 2015, а сада и за 2016. годину, подносе електронски, преко веб сервиса Електронска предаја пријава М-4 (е-М4) на сајту Фонда (www.pio.rs).

– Поред подношења захтева електронским путем, послодавци захтев за подношење пријава М-4 за 2015. и 2016. годину са попуњеним обрасцима пријава М-4, могу да подносе и преко шалтера Фонда ПИО, као и претходних година. Осим захтева и попуњене пријаве М-4, послодавци нису у обавези да достављају другу документацију, јер Фонд проверу података унетих у пријаву М-4 врши на основу података Централног регистра обавезног социјалног осигурања – објашњава Жељко Симић, начелник Одељења за матичну евиденцију у Дирекцији Фонда ПИО.

На наведени начин пријаве М-4 могу се поднети и за осниваче који су били запослени у привредном друштву чији су оснивачи, односно чланови, као и за предузетнике који су исплаћивали личну зараду, јер су обе категорије осигураника приликом исплате зарада морале да подносе појединачну пореску пријаву (ППП-ПД), наводи Жељко Симић, и додаје да се за остале категорије осигураника самосталних делатности захтев и пријава М-4 подносе на шалтерима Фонда ПИО и уз њих се мора доставити финансијска документација.

Од 15. марта 2016. године, дакле од увођења могућности електронског подношења захтева и достављања пријава М-4 евидентирано је више од 210.000 примљених захтева за 2015. и 2016. годину, од чега је

Жељко Симић, начелник Одељења за матичну евиденцију у Дирекцији Фонда ПИО

75 одсто примљено електронски, а остало преко шалтера Фонда.

Током 2016. године за 2015. и раније године поднето је 162.012 пријава послодавца М-4, што је за око 40.000 захтева више него што је у 2015. поднето за 2014. годину. Достављање пријава М-4 за 2016. годину је у току, а од јануара до 27. априла број поднетих захтева за преузимање пријава М-4 за 2016. годину износио је 87.955.

Укупно 3.326.214 осигураника обухваћено је захтевима за оверу М-4 пријаве до краја априла 2017.

Веб сервис за електронско подношење захтева и пријава М-4 наишао је на добар пријем код послодавца, и свакако уштедео време и поједноставио процедуру.

– Важно је напоменути да је на овај начин могуће достављати пријаве М-4 за 2015. и 2016. годину, док се подношење захтева и предаја пријава М-4 за 2014. и раније године може обављати само преко шалтера Фонда, на начин на који се то чинило и претходних година, уз попуњен образац, пријаву М-4 у папирној форми и пратећу финансијску документацију – наводи начелник Симић.

Подсећамо да је трајна и законска обавеза послодавца да плаћају доприносе за пен-

зијско и инвалидско осигурање за све запослене, а обрачун, контрола и наплата доприноса је под надлежношћу Пореске управе. Осим тога, законска обавеза послодавца је да достављају Фонду ПИО пријаву М-4 за запослене. Само подношењем ове пријаве у матичној евиденцији Фонда се региструју подаци о стажу осигурања, заради и плаћеним доприносима за радника, што директно утиче на дужину поступка за остваривање права, а смањује и број донетих привремених решења у односу на коначна.

Оно што будући корисници пензија могу да учине, како се не би непријатно изненадили када поднесу захтев за остваривање права на пензију и тада схватили да им недостају подаци о стажу и зарадама, јесте да проверавају своје податке унете у матичну евиденцију Фонда ПИО. Фонд је омогућио странкама да ове информације могу да добију не само на шалтерима Фонда, већ и преко сајта Фонда, путем рачунара, користећи јединствени пин код. Грађани могу, уз попуњен захтев и личну карту, да добију пин код бесплатно на шалтерима свих филијала и служби филијала Фонда одмах по поднетом захтеву. Након добијања, пин код се може користити неограничено, и гарантује заштиту података и сигурност увида.

В. Кадиф

ОВЕ ГОДИНЕ ОКО 12.500 КОРИСНИКА ПЕНЗИЈА БЕСПЛАТНО У БАЊЕ

Објављене коначне ранг листе

Поводом огласа за пријем захтева за упућивање корисника пензија на рехабилитацију за 2017. годину, који је Фонд ПИО расписао 1. марта, захтев за остваривање овог права поднело је 40.833 пензионера свих категорија, од тог броја 7.306 корисника са подручја АП Војводине. Број примљених захтева више него троструко премашује број корисника који ће, на основу одређених средстава и просечних цена у бањским лечилиштима, моћи да искористе ово право у 2017. години у једној од 25 бања Србије – према проценама, у бањама ће о трошку Фонда ПИО боравити око 12.500 корисника пензија.

– Овогодишњим изменама Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО, први пут је омогућено корисницима да наведу у коју бању би желели да буду упућени. Дакле, пензионери се од ове године одређују за две установе са подручја филијале Фонда на којој имају пребивалиште и за трећу установу са списка из Правилника у којој би желели да остваре ово право. На основу тога се упућују на рехабилитацију, а у складу са смештајним капацитетима установе која није контраиндикована њиховој медицинској документацији. Према подацима, након обраде свих захтева, на листама жеља за овогодишњи бесплатан опоравак најчешће су се нашле Врњачка Бања, Нишка бања, Бања Ковиљача, врднички „Термал“, Кањижа, Рибарска бања и друге – наводи др Дика Кајевић, директор Сектора за медицинско вештачење РФ ПИО и председник Радне групе за праћење и спровођење поступка рехабилитације корисника пензија.

Још једна од измена Правилника односи се на то да право на бесплатан смештај и превоз, поред пратиоца детета, од сада има и пратилац слепог лица.

Да подсетимо, Финансијски план Фонда за 2017. годину

Др Дика Кајевић

омогућио је да се за друштвени стандард корисника пензија издвоје средства у износу од 393,96 милиона динара, што је за више од 30 милиона већи износ у односу на прошлу годину, односно за око 45 милиона више него у 2015. години. Самим тим, виши је и износ средстава која се издвајају за бесплатну рехабилитацију пензионера, а која, у складу са Правилником, чине 93,3 одсто укупног износа средстава одређених за друштвени

стандард корисника пензија, односно 367,6 милиона динара за рехабилитацију у 2017. години. Виши износи средстава која се издвајају за друштвени стандард пензионера резултат су повећаних изворних прихода Фонда.

Како је објаснио др Кајевић, за све кориснике који остваре право на бесплатну рехабилитацију, као и до сада, Фонд сноси трошкове смештаја у бањи, пун пансион и трошкове превоза до одређене бање и назад.

– Такође, уговорима са сваком бањом појединачно прецизиран је обим терапија које сваки корисник мора да добије, а то подразумева лекарски преглед, ЕКГ, лабораторијске анализе, све специјалистичке прегледе и визите одељенских лекара, као и најмање три врсте терапија у зависности од оцене лекара и области за коју је одређена бања специјализована. Другим речима, пензионери који остваре ово право, биће потпуно медицински збринути свих 10 дана боравка у бањи – јасан је др Дика Кајевић.

Фонд ће, као и претходне године, писаним путем обавестити кориснике пензија који остваре ово право, у коју установу ће бити упућени на рехабилитацију, о списку области из којих се рехабилитација пружа, као и о спецификацији услуга које ће им обавезно бити пружене. Коначне ранг листе објављене су 26. априла, а неки од пензионера који су се на њима нашли, опоравак у бањи могу да очекују већ у мају.

В. Кадиф

Добра организација и стручни одговори

Захваљујући доброј међусобној сарадњи, наши и аустријски стручњаци успели да разреше све недоумице које су мучиле кориснике и осигуранике

Међународни саветодавни дани између носилаца пензијског и инвалидског осигурања Србије и Аустрије одржани су 4. априла у Крагујевцу и 5. априла у Београду. Седму годину заредом грађани су имали прилику да потраже савете и информације од домаћих и аустријских стручњака, а на консултације у оба града дошло је 26 људи који имају стаж у обе државе.

Овогодишњи тим саветодаваца чинили су Волфганг Карас и Томас Ползер из аустријског пензијског фонда, као и Зорица Стојковић и Милица Смиљанић Мијовић из Дирекције РФ ПИО. Улогу координатора обављао је Предраг Лепетић, такође из Дирекције Фонда. За боље узајамно споразумевање побринули су се преводиоци за немачки језик, Јулијана Липовац из Дирекције РФ ПИО и Јован Илић из ПФ ПИО у Новом Саду.

Ево шта кажу неке од странака које су потражиле помоћ од саветодаваца.

Стамена Стаменковић (69) из Београда, пензионерка, једна је од странака која је успела да реши свој проблем.

– У старосну пензију отишла сам 2002. године са 54 године, а аустријску сам остварила 2004. године. Нисам дуго радила у Аустрији, око 17 месеци. Чула сам у нашем Фонду ПИО да ћу тек накнадно, кад напуним 60 година, добити аустријску пензију. Међутим, то се није догодило, него сам добила превре-

Саветодавци у разговору са странкама

мену пензију. Али, успели су да ми разреше недоумицу и задовољна сам одговором који сам добила – каже Стамена Стаменковић.

Драгица Субошић (60) из Рушња дошла је да се информише у вези са пензијом.

– Презадовољна сам, јер су сви били љубазни. Дошла сам да се информишем у вези са пензијом. Имам у Аустрији 10 година радног стажа, а овде око осам. Иначе сам породични пензионер, јер сам, нажалост, веома рано изгубила мужа. Рекли су ми да са ових 10 година стажа из Аустрије имам право на пензију, кад саберем стаж. Сад сам тренутно на бироу до 31. маја, и саветовали су ме да после тога одем у Дирекцију ПИО фонда. Веома предусретљива госпођа из нашег Фонда објаснила ми је шта је све потребно да припремим од докумената и где да поднесем захтев – задовољно прича Драгица Субошић.

Бранку Клицову (66) из Београда, пензионеру, саветодавци

су помогли да реши проблем који је више техничке природе.

– Дали су ми инструкцију, односно појаснили како да ми се уплата пензије пребаца на жиро рачун, да ми не би више слали чекове – каже Бранко Клицов, упућујући речи похвале за ефикасност Фонда.

Према речима координатора Предрага Лепетића, шефа одсека Одељења за ПИО по међународним уговорима, најчешћа питања која су странке постављале током саветодавних дана и у Крагујевцу и у Београду тичала су се стажа, будућих услова за стицање права и предмета који су у току решавања.

Зорица Стојковић, самостални стручни сарадник у Одељењу за ПИО по међународним уговорима, каже да је највише странака дошло из Војводине, углавном са питањима у вези са стажом и износом висине пензије у Аустрији. Једна странка се жалила да, према њеном мишљењу, процес остваривања права за инвалидску пензију у Аустрији веома дуго траје, итд.

Волфганг Карас, аустријски стручњак за питања из ПИО, овим поводом је већ пети пут у Србији. Нагласио је да је све добро организовано и испланирано, као и увек, и да су се странке најчешће интересовале за опште информације о стажу, колико су остварили стажа и када могу да иду у пензију, а верује и да су сви били задовољни. И Томас Ползер се придружује похвалама организације, уз напомену да се углавном сусретао са питањима у вези са подношењем захтева, покретањем поступка и висином пензије.

Обострани утисци тима су да је и ове године све прошло у најбољем реду, да су успели да дају валидне одговоре на разна питања која су мучила кориснике и осигуранике и да су веома задовољни међусобном сарадњом свих чланова тима, као и сарадњом са странкама којима су дали тражене одговоре. Треба напоменути и посебно похвалити гостопримство домаћина у Филијали Крагујевац.

Драгана Грујић

САЈАМ УСЛУГА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У НОВОМ САДУ

Помоћ целом друштву

Само ове године издвојено 700 милиона динара за развијање различитих облика социјалне заштите и услуга, и константно се повећава улагање у ову област

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова, у оквиру својих редовних активности, организовали су 8. априла, први пут ове године, Сајам услуга социјалне заштите у Новом Саду.

Сајам је отворио Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, у присуству Владимира Илића и Ненада Иванишевића, државних секретара у Министарству, Предрага Вулетића, покрајинског секретара, и Милоша Вучевића, градоначелника Новог Сада. Отварању сајма присуствовали су и Бранислав Митровић, председник Управног одбора РФ ПИО, Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО, менаџмент Фонда и бројни други гости, учесници и излагачи.

Социјална заштита представља одраз квалитета живота у једној заједници и не односи се само на оне којима је помоћ потребна већ представља помоћ целом друштву.

– Када се помогне деци ометеној у развоју помогло се и њиховим породицама и пријатељима, а подршка која се пружа старијима, не пружа се зато што су сиромашни већ зато што су у годинама када су им потребни помоћ и додатна пажња и поштовање. Социјална заштита у Србији се развија и у тој области никада нису била већа давања. Само ове године издво-

Министар Вулин са руководством Фонда и представницима Министарства

јено је 700 милиона динара за развијање различитих облика социјалне заштите и услуга, и константно се повећава улагање у област социјалне заштите чиме се повећава и број корисника тих средстава – нагласио је министар Вулин.

Присутнима се обратио и Милош Вучевић, који је рекао да сајам приказује колико је велик број људи и организација укључених у систем социјалне заштите.

– То је шири корпус активности републике, покрајине и локалних самоуправа, а поготово удружења која су свој рад усмерила на помоћ другима. Град Нови Сад издваја велика средства из буџета за област социјалне заштите, што показује да смо солидарно друштво које је подршка онима којима је потребно – истакао је Вучевић.

Након свечаног отварања сајма одржан је и стручни скуп „Развој услуга у заједници – заједнички пут у будућност“. На сајму је учествовао и РФ ПИО који је имао свој штанд. У организацији рада штанда на којем

се радило у сменама, учествовали су запослени из Дирекције ПФ ПИО, из Филијале РФ ПИО Нови Сад и из Дирекције РФ ПИО Београд.

Љиљана Маровић, шеф кабинета директора Покрајинског фонда, истакла је да је Сајам услуга социјалне заштите у погледу организације подразумевао: брендирање штанда, техничку подршку Сектора ИТ ПФ ПИО у погледу инсталирања опреме и њеног функционисања, као и ангажовање запослених за рад на штанду. Све је, према њеним речима, било на време и добро урађено тако да су посетиоци били задовољни.

Посетиоци сајма на штанду су могли добити разне информације о правима из ПИО, листинг о стажу, уверење из Централног регистра, пин код за приступ подацима РФ ПИО, могли су узети „Глас осигураника“, а рађена је и анонимна анкета где су посетиоци имали могућност да се изјасне о задовољству пруженим услугама. Скоро сви анкетирани су изјавили да су задовољни квалите-

том услуга Фонда пружених на сајму.

Циљ сајма било је умрежавање представника јавних и приватних установа у систему социјалне заштите, организација цивилног друштва и државних органа у циљу информисања грађана о њиховим правима у области социјалне заштите и врстама услуга које су им доступне, идентификација предлога за побољшање у области социјалне заштите и размена информација и искустава.

У оквиру сајма учесници су се представили презентацијом пројеката, активностима, филмовима, излагањем и промотивним материјалом.

Учествовало је више од 70 излагача пружалаца услуга у социјалној заштити. Представили су се центри за социјални рад, установе за смештај корисника, приватни домови, удружења грађана, организације и установе ОСИ, НСЗ, Црвени крст, као и други излагачи. Одржан је и Базар здравља који је био веома посећен.

Драган Корач

Фото конкурс „То су били ти дани“

Центар за образовање „Ђуро Салај“ придружио се обележавању године међугенерациске солидарности промовишући тако потребу доживотног учења. Тим поводом расписан је фото конкурс „То су били ти дани“. Фотографије ће бити примане и селекционисане на основу два критеријума: у категорији најстаријих суграђана – потребно је доставити од једне до три црно-беле фотографије које симболизују значајне моменте особе која шаље или пределе/детаље који су на овај начин остали забележени; у категорији за децу – потребно је да родитељи/баке и деке доставе од једне до три фотографије у боји које симболизују заједничке тренутке са децом/унучићима.

Фотографије треба донети или послати на адресу Немањина 28, Београд, и то најкасније до 19. маја 2017. године (фотографије послате мејлом или путем друштвених мрежа неће се разматрати).

На догађају „То су били ти дани“, 25. маја, од 18 часова, у Ресавској 78 биће отворена изложба фотографија и тада ће бити проглашене најбоље фотографије у обе категорије. Центар за образовање „Ђуро Салај“ позива све да се укључе, дођу и дају допринос у изградњи бољег и солидарнијег окружења. Контакт телефон за додатне информације: 063/375-401.

Просечна плата у марту 47.814 динара

Просечна нето зарада у Србији исплаћена у марту 2017. износила је 47.814 динара (386 евра), што је номинално више за 1,8, а реално за 1,6 процената у односу на фебруар, објавио је Републички завод за статистику.

Мартовска просечна бруто зарада износила је 65.695 динара и у односу на претходни месец виша је за 1,3 одсто номинално и за 1,1 посто реално.

У поређењу са истим месецом прошле године, просечне бруто и нето зараде више су за 4,2 процента номинално, односно за 0,6 реално.

На месечне осцилације индекса просечних зарада у највећој мери утиче динамика исплата, док реалнију слику кретања просечних зарада дају међугодишњи индекси, наводи се у саопштењу РЗЗ.

Словенија: минимална пензија 500 евра

Словеначки парламент је крајем априла једногласно прихватио измене закона о пензијском и инвалидском осигурању, према којима ће пензионери са пуним условима за старосну пензију примати гарантовани износ од 500 евра.

Минималну пензију од 500 евра примало би, према подацима словеначког завода за пензијско и инвалидско осигурање, око 45.200 пензионера.

Словеначки завод исплаћује пензије и за 10.790 корисника који живе у Србији, а ове измене закона односе се на све њихове кориснике, где год да имају пребивалиште, ако испуњавају услове.

Могућност за запослење

На априлском Сајму запошљавања у Неготину одржаном у организацији НСЗ и општине Неготин, ове године у односу на прошлу био је пријављен већи број послодаваца али је исказана потреба за радницима била нешто скромнија. Наиме, на Сајму је учествовало 37 послодаваца који су незапосленим лицима понудили 107 радних места. Прошле године је било 30 послодаваца, а тражило се чак 146 радника. У тренутку одржавања овогодишњег, 11. Сајма запошљавања број незапослених на евиденцији НСЗ није знатније промењен у односу на прошлу годину. Лане их је било 2.700, сада око 2.500. И ове године најтраженији су радници са средњом школском спремом, неквалификована и полуквалификована лица. Само у два случаја исказана је потреба послодаваца за радницима са факултетским образовањем.

Историјски рекорд ХЕ „Ђердап 2“

Хидроелектрана „Ђердап 2“ у марту је произвела 167,72 милиона kWh, што је највећа месечна производња електричне енергије у историји друге ђердапске електране. Рекорду су допринели погонска спремност агрегата, идеалан доток Дунава од 6.500 кубика у секунди, као и посвећеност запослених који су испоштовали планове и максимално искористили добре услове, тако да је производња у прва три месеца ове године премашила план за осам одсто.

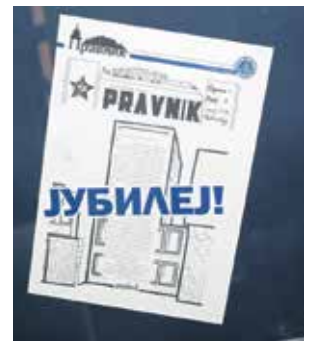

Рекордна производња остварена је уочи рођендана електране, 12. априла. То је дан када су, пре 32 године, на агрегату број три произведени први киловати електричне енергије у оквиру завршне фазе изградње ХЕ „Ђердап 2“, која је званично почела 3. децембра 1977, а трајала је осам година.

Рекордна производња остварена је уочи рођендана електране, 12. априла. То је дан када су, пре 32 године, на агрегату број три произведени први киловати електричне енергије у оквиру завршне фазе изградње ХЕ „Ђердап 2“, која је званично почела 3. децембра 1977, а трајала је осам година.

Стоти број листа „Правник“

На Дан студената, 4. априла у Новом Саду је свечано отворена изложба под називом: „Правник – од пера до тачпеда“ поводом изласка из штампе јубиларног стотог броја студентског листа „Правник“. Изложбу на којој су приказане насловне стране свих бројева часописа који траје већ пу-

не 42 године – непрекидно од 1975, свечано је отворио проф. др Зоран Милошевић, покрајински секретар за високо образовање и научноистраживачку делатност.

„Правник“ су током ових година уређивали студенти скоро свих генерација Факултета, и он је представљао одраз њихових интересовања, проблема и уверења, од ситних свакодневних до крупних друштвених питања.

Ово је уједно и последњи штампани број „Правника“ јер ће он већ од следећег броја прећи на електронски облик издавачке делатности и моћи ће да се прати на интернет страници www.pravnikns.rs.

Пуна подршка и Покрајинске владе

Након свечаног потписивања Споразума, одржана Изборна скупштина УПВ

Две значајне организације које окупљају привреднике из АП Војводине – Привредна комора Војводине и Унија послодаваца Војводине, потписале су 24. априла Споразум о сарадњи. Споразум су потписали Бошко Вучуревић, председник Привредне коморе Војводине, и Станко Крстин, председник Уније послодаваца Војводине (УПВ). Овом свечаном чину, између осталих гостију, присуствовали су и потпредседник Покрајинске владе Ђорђе Милићевић и Небојша Атанацковић, председник Уније послодаваца Србије.

Том приликом је истакнуто да је потписивање споразума произашло из заједничке намере да се унапреди рад обе институције у правцу развоја Привредне коморе Војводине

Станко Крстин, Ђорђе Милићевић, Небојша Атанацковић и Бошко Вучуревић

као сервиса за целу привреду и развоја Уније послодаваца Војводине, као једне врсте синдиката послодаваца. Обе институције имају исти циљ, унапређење привредног амбијента и подстицање привредног развоја и њихова сарадња је од великог значаја првенствено за привреднике, али и за целу друштвену заједницу.

Ђорђе Милићевић је приликом обраћања присутнима истакао да Покрајинска влада

пружа пуну подршку потписивању овог споразума. Он је додао да се таква тенденција мора очувати, а да свака сарадња и повезивање којима се подстичу укупан привредни развој, заштита и унапређење привредних субјеката и унапређење привредног амбијента, могу да донесу само корист привреди.

– У Србији, а следствено томе и у Војводини, данас нема важнијег задатка од економског развоја – поручио је Милићевић.

У Унији послодаваца Војводине, која броји око 27.610 чланова који запошљавају око 80.620 лица, након свечаног потписивања Споразума одржана је Изборна скупштина за мандатни период 2017–2021.

Небојша Атанацковић је у свом излагању похвалио УПВ и радну заједницу за успешан рад у претходном периоду (лане учлањена 63 нова члана који запошљавају 7.489 радника). Позвао је и колеге из Војводине да у наредном периоду, између осталог, акценат у раду ставе на формирање и активирање општинских и градских социјално-економских савета у свим општинама Војводине.

На Изборној скупштини УПВ изабрано је 60 чланова Скупштине. За председника Скупштине изабран је Душан Абаџин из Руме, а за потпредседницу др Гордана Радовић из Новог Сада. Изабрани су и нови Управни и Надзорни одбор, а Славко Новаковић поново је изабран за потпредседника УПВ за Бачку.

М. Мектеровић

НИШ: ЗАПОШЉАВАЊЕ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Помоћ заштитним радионицама

У Нишу је одржан састанак директора предузећа која запошљавају лица са инвалидитетом са Зораном Лазићем, помоћником министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, на коме је разговарано о томе како да што већи број инвалидних лица добије посао. Помоћник министра Зоран Лазић подсетио је да држава доста тога чини.

– Особе са инвалидитетом спадају у категорију теже запошљивих лица и те особе имају приоритет у активним мерама запошљавања. Република Србија је расписала позив за јавне радове на којима ће се упослити око 80 особа са инвалидитетом – рекао је Лазић и подсетио да су послодавци законом обавезани да имају један број запослених са инвалидитетом, а кад су у питању заштитне радионице и даље ће држава издвајати субвенције за зараду тих запослених.

На евиденцији Националне службе за запошљавање у Нишу је 756 особа са инвалидитетом које чекају посао а близу 500

их је спремно да практично одмах почне да ради. У Нишу раде три заштитне радионице у оквиру којих се особе са инвалидитетом обучавају и оспособљавају за рад. Приватна штампарија „Атлантис“ и „Елмонт“ упошљавају по 18 инвалидних лица а фирма „Металац“ њих 12.

Гордана Лабовић, директорка „Елмонта“, подсећа да особе са инвалидитетом из здравствених разлога не могу да пруже пун радни ефекат, па предлаже позитивну дискриминацију за заштитне радионице, што

практично значи да се више послова поверава њима, и да би требало да постоји обавеза и друштвена одговорност према особама са инвалидитетом.

– Тек ове године смо нешто померили са мртве тачке па се надам да ће се особе са инвалидитетом више запошљавати и да ће се вршити пословна рехабилитација и оспособљавање тих лица – рекла је директорка Лабовић.

Да неке шансе, бар што се Ниша тиче, постоје, најавила је Тијана Ђорђевић Илић, градске већница задужена са социјална питања. Она је рекла да је градски парламент упутио апел свим директорима јавних комуналних предузећа да омогуће заштитним радионицама неке послове. До сада је „Елмону“ обезбеђен посао за близу пет милиона динара, „Металцу“ такође, а ЈКП Дирекција за изградњу града је обезбедила резервисану јавну набавку такође у износу од пет милиона динара, што је, свакако, за почетак добро.

Љ. Глоговац

Утицај на данашњицу

Историјски условљени фактори који утичу на савремени друштвени положај жене и проблеме родне равноправности

Предраг Вулетић, покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова, отворио је крајем марта једнодневни семинар под називом „Друштвени положај жена кроз историју“, који је одржан у просторијама Филозофског факултета у Новом Саду. Центар за истраживање Дунавског региона и Филозофски факултет у Новом Саду организовали су овај скуп с циљем да подуче студентску популацију о историјски условљеним факторима који утичу на савремени друштвени положај жене и проблеме родне равноправности у традиционалним схватањима брачних односа и друштвеној улози жене, посебно у транзиционим друштвима.

Покрајински секретар Вулетић је овом приликом истакао да је положај жена у друштву једна од најзанимљивијих тема данашњице, и то и за историчаре, и за социологе, и политичаре.

– Када говоримо о положају жене у друштву треба да размишљамо да је то поло-

Диана Миловић, Предраг Вулетић, Александар Гајић и др Ивана Живанчевић Секеруш

жај наше мајке, ћерке, супруге... – нагласио је Предраг Вулетић и поручио полазницима семинара да од њих самих, као и од примера који они дају данас, и у будућности зависи много.

Полазницима семинара обратили су се и др Ивана Живанчевић Секеруш, деканица Филозофског факултета, Диана Миловић,

директорка Завода за равноправност полова, и Александар Гајић, директор Центра за истраживање Дунавског региона. Предавачи су били: проф. др Светлана Томин, проф. др Светозар Бошков, проф. др Владислава Гордић Петковић и докторанткиња Тамара Павловић.

М. Мектеровић

НЕГОТИН: ПОМОЋ ПОРОДИЦАМА СА ТРОЈЕ И ВИШЕ ДЕЦЕ

Циљ – поспешивање наталитета

Из буџета општине Неготин за једнократну новчану помоћ мајкама новорођеног трећег, четвртог, петог и сваког наредног детета, овог пролећа, издвојено је 270.000 динара преко Центра за социјални рад. Помоћ је додељена сходно Одлуци о финансијској подршци породицама са децом којом су уведене нове категорије помоћи првенствено породицама са троје и више деце, а све у циљу поспешивања наталитета у општини Неготин, деценијама суоченој са белом кугом. Од прошле године породице остварују право на бесплатан боравак за треће и свако наредно дете у предшколској установи „Пчелица“. Ове године право је остварило 50 малишана за чији ће смештај и исхрану из локалне касе бити издвојено 1.800.000 динара.

Општина је обезбедила и средства за бесплатну ужину деци из породица слабијег имовног стања и за треће и свако наредно дете у породици. Уведен је и матерински додаток за незапослене породице у износу од 5.000 динара, који се остварује у трајању од 12 месеци за треће и свако на-

редно дете по реду рођења. Прошле године, на пример, овај додаток су користиле 23 Крајинке.

Према Одлуци о финансијској подршци породици, у општини Неготин се исплаћује новчана накнада за новорођено дете, једнократно у износу од 30.000 динара за прво дете,

35.000 за друго, 40.000 динара за треће и четврто, 70.000 динара за рођене двојке, односно 100.000 динара за рођене тројке и више рођене деце без обзира који је ред рођења.

Мајке са пребивалиштем у општини Неготин за прворођено дете у новој години имају право на једнократну новчану помоћ локалне самоуправе у висини једне просечне месечне нето зараде исплаћене у Републици Србији, за претходни месец.

Одлука о финансијској подршци породици обухвата и једнократну новчану помоћ породицама без деце за вантелесну оплодњу и исплаћује се у износу од 100.000 динара. У 2016. години у општини Неготин поднето је седам захтева за исплату ове новчане помоћи.

Ј. Станојевић

Општина обезбедила финансијску подршку

АКТИВНОСТИ ЦРВЕНОГ КРСТА СРБИЈЕ

Унапредити разумевање међу генерацијама

Међугенерациска солидарност је израз којим се описује сложен и одређен систем односа између особа различитих генерација. У сваком случају, она је важан фактор равноправности и социјалне инклузије. Црвени крст Србије у свом континуираном раду увек је био свестан значаја узајамне солидарности која омогућава већу кохезију у друштву, па су и активности увек биле усмерене на јачање веза међу свим генерацијама.

Различите активности које се спроводе у оквиру Црвеног крста углавном представљају трансфер знања с једне на другу генерацију. Овај трансфер је значајан за старије, јер их млади волонтери Црвеног крста подучавају у коришћењу компјутера и паметних телефона, што им омогућава да постану дигитално писмени и тиме им је олакшан приступ различитим правима. Старији волонтери Црвеног крста едукују младе о значају здравих стилова живота, о превенцији хроничних незаразних болести и о волонтирању. Често им помажу и дају часове из математике или енглеског језика, што помаже младима да постигну боље резултате у школи. Волонтери средње генерације, који представљају сендвич-генерацију, и на послу и у породици едукују и младе и старије, али и они сами уче нове вештине и стичу нова знања и од млађих и од старијих. Ове едукације су континуирани круг који омогућава јачање веза међу генерацијама.

У оквиру програма бриге о старијима, млади волонтери помажу старијим корисницима приликом подизања лекова на рецепт или приликом ситних набавки. Један од примера добре праксе је Црвени крст Параћин који је препознао значај ове солидарности и који ангажује младе из Омладинске теренске јединице да обилазе старије.

Црвени крст Србије још од 1983. године своје међугенерациске активности развија и на селу где је осмислио активности „Селу у походе“ којима се излази у сусрет свим генерацијама које живе на селу и изводе се периодично у већини општина у Србији. Организације Црвеног крста координирају ове активности, али су у њих укључени и други партнери, у зависности од развијености заједнице у којој се активност реализује.

Једна од иновативних активности у раду Црвеног крста јесте и активност „Волонтерске маште за нове баште“ коју реализује

Наташа Тодоровић на једном од едукативних скупова

Црвени крст Крагујевца. Наиме, они су позвали искусне „старије“ волонтере, који познају баштованство и који су мотивисани да своје знање из ове области пренесу младима и тако реализују активности од општег интереса за локалну средину. Уз подршку стручног сарадника и представника из ЈП „Зеленило“, старији волонтери су младима пренели знања и искуства о баштованству, одржавању вртова, узгајању украсних биљака, набавци садница. Обе групе волонтера заједно су чиниле тим, који је током трајања активности средио, обновио или засадио нови врт/башту у 15 домаћинстава у којима живе старије, усамљене или тешко покретне особе.

Кроз овај пројекат није се развијала само међугенерациска солидарност, већ се радило на промоцији, унапређењу и заштити животне средине кроз јачање еколошког активизма, као и на промоцији здравих стилова живота и очувања менталног и физичког здравља грађана. Била је то и својерсна промоција међугенерациске сарадње, солидарности и хуманости, што све заједно доводи до побољшања квалитета живота старијих и усамљених грађана и стварања здравијег, лепшег и пријатнијег окружења за живот.

Многобројне трибине, округли столови и научни скупови представљају још један важан део рада Црвеног крста Србије. Тако је и у оквиру Пролећног фестивала здравља почетком априла 2017. у Дому омладине у Београду организована међугенерациска дебата „Србија, друштво за све генерације“.

У дебати је учествовало шест особа различитих генерација које су изнеле свој став о међугенерациској солидарности: Даница Шмиц, старији волонтер Црвеног крста, Градимир Зајић, социолог у пензији, Марина Стојадиновић, новинар Радио Београда, Никола Коруга, из Друштва за образовање одраслих, докторанд на андрагогији, Милош Тодоровић, студент антропологије, и Наташа Тодоровић, психолог Црвеног крста Србије, која је уједно водила скуп. Треба напоменути да су на дебати учествовали и Александар Вулин, министар за рад, запошљавање борачка и социјална питања, као и Весна Миленовић, генерални секретар Црвеног крста Србије.

Министар Вулин је том приликом истакао да је потребно да се боримо против дискриминације и насиља и да водимо рачуна о свим генерацијама, да свака генерација има своје место у друштву и да свака даје свој допринос који је непроцењив.

Учесници су одговорили на питања шта је за њих међугенерациска солидарност и какав је однос са другим генерацијама, које су позитивне и негативне стране тог односа и како однос међу генерацијама може да се унапреди на свим нивоима. Дебатовало се и о томе шта држава може да учини да се тај однос побољша, а шта могу заједнице и појединци. Сви су се сложили да је за развој једног друштва потребно развијати разумевање, толеранцију и солидарност међу генерацијама.

**Драгана Грујић
Наташа Тодоровић, ЦК Србије**

Уз мало труда до уштеде

Многе трговине и предузећа одобравају различите попусте и бенефинте за најстарије суграђане како би им растеретили скромне пензионерске буџете. Покушали смо да сазнамо где и колико пензионери могу да уштеде на рачунима за комуналије, у маркетинга, за превоз...

У ЈКП „Инфостан технологије“, кад је реч о главном граду, право на 30 одсто субвенције остварују пензионери који примају најнижу пензију, док 10-30 одсто попушта остварују домаћинства са ниским приходима, у складу са утврђеном скалом. Инфостан редовним платишама на рачуну обрачунава пет одсто попушта за плаћање до назначеног датума. Сви корисници који шест месеци у континуитету плаћају рачуне са попустом стижу право да им се на уплатници обрачунава шест одсто попушта, док се након коришћења попушта у континуитету од годину дана обрачунава седам одсто попушта за редовне платише. ЈКП „Инфостан технологије“ у знак захвалности за редовно плаћање рачуна обезбеђује корисницима и посебне попусте, погодности и бенефиције, у сарадњи са културним, спортским и едукативним установама. Наведени попусти остварују се са последњим рачуном обједињене наплате, на коме је назначено „Захваљујемо што редовно измирујете своје обавезе“, о чему корисници могу прецизно да се информишу на сајту предузећа у делу „Кутак за редовне платише“.

О попустима у осталим градовима Србије читаоци могу да се информишу у својим локалним самоуправама.

ЈП „Електропривреда Србије“ омогућила је свим потрошачима из категорије домаћинства који до 28. у месецу (у року доспећа) измире рачун за електричну енергију за претходни месец, попуст од пет одсто.

Што се тиче кабловске телевизије, поједини провајдери

одобравају попусте пензионерима за ове услуге тако да свако треба да се код свог провајдера распита о евентуалном попусту.

Када је реч о београдском градском превозу, пензионери могу да се возе градским превозом уз персонализовану пластичну БусПлус картицу на коју месечно уплаћују 1.100 динара. Старијима од 65 година одобрен је бесплатан превоз уз персонализовану БусПлус картицу током целе године, с тим што уплаћују 400 динара на годишњем нивоу. Сличне погодности нуде и остали градови Србије.

Пензионери већ добро знају, али није на одмет подсетити да велики трговински ланци и маркети око 10. и 25. у месецу, дакле око датума када се исплаћују пензије, одобравају попусте на многобројне артикле у својим продавцима и да им се рачуни тада умањују углавном за око 10 одсто. Приликом куповине тих дана треба ипак обратити пажњу, јер артикли који су већ на акцији, као и штампа, цигарете и још неки производи, углавном основне намирнице, не подлежу умањењу цене на каси. Значи, тих дана треба строго водити рачуна, ако треба и распитати се код продавца која је то роба на коју се обрачу-

нава попуст, јер се тако заиста може нешто уштедети

Плаћања партиципације за здравствене услуге ослобођена су лица старија од 65 година живота без оствареног права на пензију, лица ромске националности и друге категорије социјално угроженог становништва. Осим ових категорија, партиципације су ослобођени и сви грађани и чланови њихових породица чији месечни приходи не прелазе прописани цензус (висина се може проверити на сајту РФЗО). Да би осигураник остварио право на ослобађање плаћања партиципације за себе и чланове своје породице, неопходно је да својој филијали/исповласти РФЗО поднесе захтев на обрасцу УП1 који добија у матичној филијали, као и доказе о висини својих примања и прихода осталих чланова породице.

Туристичка агенција „Рекреатурс“ пензионерима одобрава 10 одсто попушта и погодност плаћања путем административне забране у ратама до краја године за туристичко насеље „Бисерна обала“ у Чању док траје сезона. У хотелу „Шумадија“ у Бечићима попуст за боравак у првој половини јуна износи 10 одсто уз плаћање на рате до краја године. Ко не жели да пу-

тује на море, одмор може провести у одмаралишту „Сребрно језеро“ у Великом Градишту где ће токође добити попуст од 10 одсто и могућност плаћања на рате до краја године током целе сезоне.

За пензионере туристичка агенција „Треће доба“ обезбеђује регресирани цене и одложено плаћање за боравак у бањама. Услуге агенције могу користити сви корисници пензија и чланови њихових породица. Корисник пензије који одлучи да преко ове агенције оде на одмор, лечење, опоравак у неку од бања са којима сарађују, имаће, зависно од тога где иде, и до 20 одсто попушта у односу на комерцијалне цене. У понуди су Сијаринска, Врњачка, Сокобања, Рибарска, Нишка, Бања Јунаковић, Пролом бања, Горња Треча и Врдник, бања Врујци, затим Ивањица, али и планине Златибор и Златар. Са овом агенцијом може да се летује и на Црногорском приморју по регресираним ценама за пензионере: у понуди је конкретно Прчањ за који се такође каже да је ваздушна бања. Плаћање је одложено на шест месечних рата, или чековима грађана или административном забраном од пензије.

Д. Грујић

НАЈМНОГОЉУДНИЈА ОПШТИНА – НОВИ БЕОГРАД

Бесплатни курсеви, излети, представе...

Општина Нови Београд пету годину заредом организује многобројне бесплатне програме намењене пензионерима. Као и претходних година, како кажу одговорни у овој општини, и ове је најстаријим суграђанима са Новог Београда омогућено да похађају различите спортске, едукативне и уметничке часове у оквиру бесплатних општинских програма.

С пролећа сваке године општина Нови Београд организује бесплатне излете за пензионере, па ће тако овог пролећа новобеоградски пензионери посетити Сегедин, Темишвар и Етно-село Станишићи у Републици Српској. Из године у годину интересовање за бесплатне излете је све веће и до сада је у обилазак двораца Војводине, Палића, Опленца, Сегедина, Темишвара и многих других дестинација путовало више хиљада пензионера са општине Нови Београд.

Најмногољуднија општина у Србији такође се може похвалити да је једна од ретких општина која за новогодишње празнике, али и за Дан општине, својим суграђанима дарује бесплатне концерте и позоришне представе. Ове године, последњег викенда априла, у спортској хали „Ранко Жеравица“ одиграна је представа „Златни ланчић од бижутерије“ Андрије Милошевића. Представа је намењена свим Новобеограђанима а велико интересовање за њу показали су управо пензионери.

Многобројни бесплатни спортски, едукативни и културни програми намењени најстаријим суграђанима одржавају се у општинском Спортско-едукативном центру који се налази на базену „11. април“.

Новобеоградски пензионери имају прилику да користе термин бесплатног пливања на базенима сваког понедељка, среде и петка од 9 до 10 часова. Базен је тада отворен само за њих, а из године у годину заинтересованост пензионера са општине Нови Београд за овај програм је на заиста високом нивоу.

Поред бесплатног пливања један од посећенијих програма јесте курс рачунара. Курс има 20 група и у свакој од њих је у просеку по 18 полазника. Курс о основима информатике на коме пензионери, између осталог, уче како да користе мејл, фејсбук али и да претражују интернет, један је од најтраженијих бесплатних програма општине Нови Београд.

Спортски програми као што су јога, фитнес, акваџим, плес али и часови самоодбране намењени су свим Новобеограђанима старијим од 18 година, и због тога на поменути часоцима такође има много полазника међу пензионерима и пензионеркама. На свим поменути часоцима похађају

се како основе, тако и напредни програми поменутих активности. Сви ови часови одржавају се, такође, на базенима „11. април“ у реновираним спортским салама адекватно опремљеним за сваки од програма.

Новобеоградски пензионери, такође, имају прилику да похађају и часове енглеског језика.

У протеклим годинама општина Нови Београд је за своје пензионере организовала бесплатно крстарење рекама, часове јоге на отвореном, саветовалиште за пензионере, као и часове кувача, а такође је успешно реализована и манифестација „Новобеоградско друговање“, односно наменско дружење за пензионере.

О свим детаљима и терминима одржавања актуелних бесплатних програма заинтересовани новобеоградски пензионери могу да се информишу у просторијама Сервисног центра општине Нови Београд, сваког радног дана од 8 до 20 часова. Све додатне информације могу се добити на број телефона 011/785-0-785. **Г. О.**

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА КРУШЕВЦА

Социјално-хуманитарна активност

Удружење пензионера града Крушевца основало је Фонд за социјална и хуманитарна питања својих чланова, који је спровео прву конкретну активност.

– На сваких осам чланова Удружење додељује по један социјални пакет, и то за оне чија је висина пензије нижа од 17.000 динара. Први део пакета подељен је поводом великог јубилеја ове организације – 80 година постојања и успешног

рада, а уручење је било непосредне пред васкршње празнике. Следећа подела биће уочи 9. маја, Дана победе – каже Милоје Богићевић (на слици), председник Удружења пензионера Крушевца.

Пакети помоћи деле се из сопствених средстава, а делом и из донаторских средстава бројних крушевачких компанија, а њихова укупна вредност је 500.000 динара.

Удружење је активно и у областима културе и рекреације. Недавно формирано културно-уметничко друштво уписује чланове секција, а фолклорна дружина већ има редовне пробе. Сарадња са општинским удружењима пензионера шири се и интензивира. Протеклог викенда организовано је дружење са пензионерима из Александровца.

Ж. М.

Приоритет – здравствена заштита и стандард

Удружење пензионера града Ниша усмерило је своје активности на заштиту и очување личности и достојанства најстарије популације. Одговорност према чланству и препознавање основних потреба, били су приоритети у раду. Резултати су видљиви јер је учињено највише што се могло у веома отежаним условима, оцењено је на Скупштини Удружења приликом усвајања извештаја о раду за прошлу годину. Говорећи о условима у којима се одвијала активност, Властимир Гоцић, потпредседник нишког Удружења пензионера, навео је да је друштвена и економска криза утицала на пад стандарда највећег броја пензионера.

– Тачно је да су пензије мало повећане, али то ни приближно није на задовољавајућем нивоу. Нажалост, велики број пензионера преживљава, довија се у позним годинама за

сваки динар како би помогли себи а најчешће и породици, јер је пензија често једини извор финансирања. Није мали број пензионера који су социјални случајеви па да није народне кухиње остали би гладни – рекао је Гоцић и додао да је Удружење пензионера града Ниша, у сарадњи са надлежним државним органима и установама локалне самоуправе, чинило напоре да се помогне тамо где је најпотребније. И у

наредном периоду остају те обавезе.

Чланови Скупштине су једногласно подржали план и програм рада за ову годину наглашавајући да је неопходно пажљиво пратити проблеме на остваривању законом утврђених права пензионера и проблеме чланства у остваривању социјалне и здравствене заштите, и то почев од месних организација. Указано је и на потребу даљег јачања и развијања соци-

јално-хуманитарног рада, као и забавних и спортско-рекреативних активности. Посебно је наглашено да Удружење мора и убудуће да се брине о унапређењу стандарда и социјалне сигурности чланова и да и даље помаже болесне и сиромашне пензионере.

На седници Скупштине усвојен је и извештај о пословању у коме се између осталог наводи да је финансијски резултат позитиван: пословало се рационално, трошило се домаћински и није било незаконитости у раду.

Скупштини Удружења пензионера Ниша присуствовали су и представници градске организације Црвеног крста, осигуравајућих друштава са којима Удружење годинама успешно сарађује, као и представници Савеза пензионера југоисточне Србије, Нишавског округа, Лесковца, Врања и Удружења војних пензионера Ниша.

Љ. Глоговац

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ ПАРАЋИН

Успешан рад у прошлој години

Удружење пензионера општине Параћин, које кроз 45 месних организација окупља око 4.200 чланова, одржало је последњег дана марта редовну годишњу седницу скупштине Удружења. Разматран је и усвојен извештај о раду за прошлу годину, као и програм рада за 2017. годину. Основни задатак у претходној години био је да Удружење функционише успешно и да што више уради на побољшању живота својих чланова.

Тај нимало лак задатак, како је закључено, испуњен је на најбољи начин. И поред присутних потешкоћа, Удружење је у 2016. у целости сачувало своје ресурсе и у појединим сегментима успело и да се додатно развије, посебно када је реч о техничкој опремљености као и бољем и стручнијем планирању.

Од чланова Удружења очекује се и тражи да редовно измирују финансијске обавезе, али зато се од чланова руководства тра-

жи пуно ангажовање, да уложи своје време и труд, да редовно буду у удружењу, на састанцима, да се максимално ангажују на пројектима и другим активностима.

Усвајајући програм рада за ову годину, који уважава интересе али и финансијске

могућности и кадровске потенцијале Удружења пензионера Параћин, истакнуто је да је неопходно ангажовање на прикупљању новца за рад. Рационална расподела прикупљених средстава захтева потпуно нов приступ и нова знања у планирању прихода.

План треба да створи предуслове за развој интерне и екстерне комуникације, интеграцију нових чланова, усклађивање могућности и способности чланова са потребама удружења, фокусирање на лако препознатљиве пројекте... Изузетно је важно међусобно чвршће и боље повезивање са великим бројем других удружења.

Дијалог са локалном заједницом, континуирани јавни ангажман, непосредна сарадња и спремност на активизам, још су неки од циљева постављених за ову годину које свакако треба реализовати, закључено је на скупштини Удружења пензионера општине Параћин.

Витомир Ђорђевић

ЛЕСКОВАЦ: САРАДЊА СА КЛУБОВИМА СТАРИХ

Кажи нешто лепо...

Удружењу пензионера града Лесковца раде фолклорна, музичка, хорска и шаховска секција, затим секција жена и Клуб пријатељства. У оквиру Клуба пријатељства активно је драмско, литерарно и ликовно друштво.

Недавно је Удружење обележило осму годину од оснивања Клуба пензионера, у којем се окупљају бивши културно-уметнички ствараоци и чланови секција више фолклорних друштава. Тим поводом они су интензивирали сарадњу са пензионерским клубовима из Србије, Македоније и Бугарске.

Поводом празника Благовести, почетком априла одржана је изузетно посећена и лепо осмишљена приредба старих под именом „Кажи нешто лепо“. То је био прави фестивал културног стваралаштва а предња-

чили су песници и рецитатори стиховима у сусрет пролећу.

Средином априла организован је концерт фрулаша и колективни излет у Луковску бању, а тамо заједничка прослава рођендана чланова рођених у овом месецу.

У сусрет Међународном празнику рада бивши чланови КУД „Леминд“ и „Абрашевић“ имаће концерт у великој сали Дома пензионера у Лесковцу на којем ће учествовати све секције лесковачког Клуба пензионера са пријатељима из Нишавског, Пчињског и Топличког управног округа. У Бојнику је овим поводом организован заједнички наступ омладинског КУД-а „Белац“ из Бојника и КУД-а пензионера из Врањске бање и лесковачког Удружења пензионера.

– То је прилика да са нашим колегама из суседних општина

Дочек гостију из других клубова у Лесковцу

и са ученицима, члановима секција основних и средњих школа Бојника и Лебана, пре свих са младима из радничке Придворице, обележимо првомајске празничне дане. На тој приредби, као и на свим досадашњим, учествоваће наш комплетан ансамбл – каже Зоран Михајловић, познати лесковачки песник и глумац аматер.

Биће организована и хуманитарна акција у којој пријатељи

Клуба пензионера поклањају књиге, које су им можда сувишне, а Клуб ће их затим проследити библиотекама Установе за старија и болесна лица у Лесковцу, али и школским библиотекама у селима брдско-планинског подручја у лесковачком крају, истиче Весна Ђорђевић, културолог, задужена за односе с јавношћу у лесковачком Клубу пензионера.

Т. Стевановић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ ЋИЋЕВАЦ

Подељени пакети

Удружење пензионера општине Ћићевац, као једно од најактивнијих у Србији, добило је 500 пакета прехраамбених производа из Робних резерви Србије и поделило својим социјално најугроженијим члановима.

Прошле године промет на рачуну овог удружења износио је 13 милиона динара, а са бројним набавкама око 60 милиона динара. Удружење је 2016. године организовало бројне излете и посете разним манифестацијама. Обезбеђује бесповратну помоћ најсиромашнијим пензионерим за куповину лекова и за друге неопходне потребе, бесплатно су поделили 180 пакета намирница, а поплавленима у насељу Појате испоручили намирнице у висини од 240.000 динара.

– Нудимо бројне погодности за наше чланове. Чланарина износи просечно 530 динара месечно. Поред тога, наши чланови добијају и бескаматне позајмице до 40.000 динара на 12 месечних

рата, односно 24 полумесечне. Чланство снабдевамо угљем (12 месечних рата), а за огревно дрво дајемо новчане позајмице. Обезбеђујемо им намирнице. Исплаћујемо посмртнине до четири

пензије, у просеку око 60.000 динара, а највећу суму смо исплатили у износу од 190.000 – каже Миомир Вујић (на слици), председник Удружења пензионера општине Ћићевац.

Ово је једино удружење у Србији које има већи број чланова него што има пензионера у општини и једно је од најактивнијих у земљи. Пензионера има око 2.100, а чланова више од 2.600, јер су им се придружили и пензионери из Ражња, Варварина, Крушевца, Крагујевца, Ниша, Параћина, Београда и других места. Миомир Вујић се на челу Удружења налази од 1993. године, а обавља и функције председника Окружног одбора Савеза пензионера Расинског округа и члана Надзорног одбора Удружења пензионера Србије. **Ж. М.**

Концерти, креативне радионице, радне акције...

У Геронтолошком центру Београд одржан је крајем априла четврти „Океј“ фестивал међугенерациске солидарности који је трајао три дана. Организатор фестивала били су Дневни центри и клубови Геронтолошког центра Београд уз подршку многих партнера из локалне заједнице.

Церемонији отварања у Амфитеатру дома „Бежанијска коса“ присуствовали су чланови Дневних центара и клубова, затим станари Дома пензионера „Бежанијска коса“, представници Црвеног крста, повереница за заштиту равноправности Бранкица Јанковић, Владимир Илић, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Наташа Станисављевић, градска секретарка за социјалну заштиту, млади волонтери, ученици средњих школа, као и унуци корисника Дома пензионера и бројни гости и сарадници.

Циљ „Океј“ фестивала јесте унапређење међугенерациске толеранције и емпатије кроз

Оживљавање скулптуре дрвета

културу као медиј за истраживање међусобног односа у контексту изградње кохезивног друштва свих старосних доба.

Церемонију су отворили КУД „Србија 011“ из Београда, вокални солиста Сара Шљивић (трећи разред) и старији дечји ансамбл.

Овогодишњу медаљу „Океј“ за образовно-васпитну установу која је пример добре праксе у ширењу толеранције међу младима према старијима, освојила

је „Школа за дизајн“ из Београда. Признање „Златно срце“ за хуман однос, подвиге, активности и акције према старијим лицима додељено је студентима Факултета организационих наука. Уручене су и награде шаховских скулптура „Краљ, краљица, ловац“ победницима Међугенерациског шаховског турнира „65 плус је ОК“.

На фестивалу су наступили и женски хор „Ластавица“ и мушки „Соколови“ који су присут-

не песмом вратили у нека стара времена, а неке од пензионера на тренутак у своја родна места. Присутни су заједнички учествовали у изради „Океј“ скулптуре у облику дрвета коме су потом отисцима прстију на шареним папирићима у облику листића „дали живот“, односно учинили да оно олиста.

Током три фестивалска дана било је и заједничких концерата, креативних радионица, размене знања и искуства, кулања, радних акција, као и такмичења у плесу, драмском и уметничком стваралаштву и дружења уз музику, све на тему међугенерациског зближавања. У фестивалским активностима и програмима су уз кориснике услуга домова и дневних клубова и центара учествовали и Школа за дизајн из Београда, основне школе „Влада Обрадовић Камени“ и „Раде Кончар“, XIII београдска гимназија, вртић „Принцеза Оливера“, затим културно-уметничка друштва „Србија 011“ и „Димитрије Туцовић“, „ПОД театар“ и остали многобројни сарадници. **Д. Г.**

Сениори на маратону

У популарној Трци задовољства у оквиру 30. Београдског маратона први пут су организовано учествовали и сениори – пензионери Геронтолошког центра Београд, станари домова, чланови дневних центара и клубова за старије и запослени окупљени у екипу коју је чинило 83 сениора и представника млађих генерација под називом „Здрав = активан живот“.

Сви сениори имали су спортске мајице на којима су поносно носили број својих година, а број 6120 означава колико у ствари година укупно имају ови времешни учесници који су шетали и уживали у трци.

Лични успеси и победе: Петар Стошић...

...Дороти и њено јато

МАРАТОН ПОВЕЗУЈЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ

Размена добре енергије

Претпоследње априлске суботе у Београду, сунчаног али прохладног и ветровитог дана, саобраћај је био обустављен, а улицама су одјекивали аплаузи и узвици бодрења

Маратон, тридесети по реду у нашем главном граду, окупио је више од седам хиљада учесника, а из кућа извукао небројено много грађана који су начичкани дуж стазе, често у пуном породичном саставу, ватрено навијали за све тркаче.

Без те и такве подршке чини се да је тешко и замислити, а камоли савладати, задату стазу од 42 километра или полумаратонску од 21, па чак и петокилометарску трку задовољства.

– Хвала публици која ме је све време носила – у даху је изговорила пресрећна победница у женској конкуренцији, наша Оливера Јевтић, мада захвалност, охрабрење и подстрек долазе заправо са обе стране. Та узајамност у размени добре енергије између гледалаца и тркача је нешто што нема цену, слажу се и једни и други.

Јер, управо из тог разлога ће неки међу овогодишњим посматрачима стати идућег априла на старт, подстакнути ентузијазмом маратонаца и радошћу при открићу како границе људске моћи и издржљивости нису непомерљиве. Напротив.

Тако је сваке године и на свим маратонима широм света, о чему најбоље сведоче учесници за које се на каже случајно да су увек сви они и победници. Постигнуто време и пређени километри су наравно важни, али ништа мање вредна нису индивидуална постигнућа различите врсте. Независно од измерених резултата, она говоре о људској храбрости, упорности, борби да се превазиђу предрасуде, сујете, лични страхови или сумњичавост околине.

На Теразијама, уочи трке, док су се учесници загревали, репортер је снимео Лесковчанина Петра Стошића (87), активног рекреативца већ дужи од пола века. У Београду је био и прошле године. Сам дошао, истрчао полумаратон и вратио се у свој Лесковац. Обичан човек, обична прича, а ипак изузетна.

На Лондонском маратону, одржаном дан после Београдског, учествовао је Крис Арти (62). У аналима овог такмичења он ће остати уписан као први инвалид који је прошао кроз циљ. Пре десетак година лева нога му је ампутирана изнад колена после тешке саобраћајне несреће коју је једва преживео, али као страствени маратонац решио је да се не предаје. „Сваки дан доживљавам као поклоњен“, каже он, „а трчање је део тог чудесног дара.“ У Лондону је трчао у добротворне сврхе.

Јубиларну трку живота истрчала је овога априла у Бостону седамдесетогодишња Американка Катрин Швицер чија фотографија је пре педесет година

обишла свет. Те 1967. године тада двадесетогодишња студенткиња пријавила се за учешће на најчувенијем и најстаријем годишњем маратону (датира од 1897), што је у то време схваћено као скандалозан преступ.

Женама није било дозвољено учешће у маратону, јер се сматрало да као „слабији пол“ не могу да се излажу толиким напорима. Швицерова се уписала под иницијалима и тако прошла. Трка је почела, а онда је неко од званичника, приметивши је, појурио за њом и покушао да скине са њених леђа такмичарски број 261. Она се отргла и наставила да трчи, стигла до циља, али била је дисквалификована.

Камере су све то забележиле и тај снимак је данас историјски документ о једном догађају, тешко схватљивом са данашње дистанце. Али, чињеница је да је женски маратон признат као дисциплина тек 1972. године.

Катрин Швицер је, међутим, цео свој живот посветила правима и повезивању жена у спорту. Лично је учествовала у 40 маратона, а кроз мрежу разних удружења организовала је више од 400 трка у 27 земаља, са милион учесница.

У Бостону је овога пута дочекана као звезда, пратиле су је активисткиње из њене групе под именом „Неустрашиве“ и све су носиле, уз такмичарску ознаку и број 261. Њихово учешће такође је било у добротворне сврхе, као подстрек женама света.

Дороти Џој из градића Јукапа у Калифорнији није светски позната, али где год се поја-

вљује изазива велику пажњу и симпатије. При том осваја и трофеје. За протеклих 15 година откако се бави тркачким дисциплинама (полумаратон, трке од пет и 10 километара и штафета) прикупила је више од 100 медаља. И то све од рођендана до рођендана.

Свој 75. рођендан (2002) сматра званичним почетком такмичарске каријере, а протеклог фебруара напунила је 90 и на полумаратону у Хантингтон бичу оставила иза себе 322 такмичара (у својој категорији, 80 плус).

Прича о Дороти је непотпуна без приче о њеној породици. Поготово о женском делу. Мада је почела тако што је ишла у шетње са супругом 45 минута дневно, по савету његовог лекара, на прво такмичење је кренула са ћерком, пријавила се из радозналости и пошто је, на сопствено изненађење, победила, решила је да се тиме бави свесрдније.

Онда је почео да се формира тим, придружила се унука, а потом и праунука, када је напунила 14 година. Сада су њих четири препознатљиве као четворогенерацки тим, мада је Дороти ипак најистакнутији члан.

Људи јој прилазе, грле је, честитају, говоре како их она инспирише, а она се смеје и одговара да је публика њена највећа инспирација.

„Виде ме са овом мојом седом косом и почну да пљешћу и довикују напред, девојко, само напред, и шта лепше можете да доживите?“

Д. Драгић

ЕВРОПСКА ИСКУСТВА МЕЂУГЕНЕРАЦИЈСКЕ СОЛИДАРНОСТИ

Снага сениора, уз подршку јуниора

Шта је одговор Европске уније на „демографску револуцију“ и какви су резултати „године активног старења“

Проглашење 2017. за годину међугенерациске солидарности – акција Владе Србије коју води Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, очекујући да му се у овоме придруже и друге владине и невладине организације и волонтери – свакако је прилика за подсећање шта је донео сличан подухват спроведен током 2012. у (тадашњих) 27 чланица ЕУ.

Његов назив је био за нијансу шири „Европска година активног старења и међугенерациске солидарности“, а главни закључак из анализе њених постигнућа јесте – да је била успешан први корак на дугом путу.

Као што се код нас данас ова тема наметнула из потребе за адекватнијим суочавањем са чињеницом да у све већој мери постајемо друштво старих – просечно животно доба нам је већ 42,2 године, док је 17,5 одсто становника старије од 65 – тако је и у ЕУ, већ подуже, у току трагање за правом стратегијом за ублажавање последица „демографске револуције“ кроз коју пролази.

Главно сазнање из акције вођене 2012, које је подједнако валидно и данас, јесте да демографске трендове и све већу међугенерациску неравнотежу, политика не може да заустави брзо, већ само на дуги рок.

Постављање дијагнозе у овом случају је једноставније од прописивања терапије. Структура становништва на простору ЕУ се рапидно мења, као последица чињенице да је животни век све дужи, док је стопа рађања на историјски најнижем нивоу.

Између 1960. и 2006. животни век је продужен за осам година, док се предвиђа да ће му до средине овог века бити придодато још пет. То практично значи да ће девојчице рођене данас живети у просеку 82,6 година, а дечаки 76,7.

Истовремено, Еуростат – статистичка служба ЕУ – предвиђа да ће у следећим деценијама стопа рађања бити 1,6 деце за сваку жену, наспрот 2,1 колико је потребно за замену једне генерације другом.

Конкретно, број новорођених беба у ЕУ опао је са 7,5 милиона годишње почетком 1960-их, на 5,4 милиона између 2008. и 2010. Последица овог је да ће средином

овог века бити 45 милиона мање оних у добу између 15 и 64 године и 58 милиона више старијих од 65 година.

Другачије предочено, становништво у радном добу смањиваће се у следећих 30 година за милион до милион и по годишње, док ће број оних у добу за пензионисање расти за по два милиона.

Стари, међутим, не морају да буду проблем, закључак је извештаја о европској години међугенерациске солидарности. Тај докуменат, усвојен на завршној конференцији одржаној на Кипру, износи да је међу важним резултатима акције и позитивнија слика о старости.

Чини се, међутим, да је најконкретније постигнуће промоција концепта „активног старења“ – политичке агенде усмерене ка стварању услова да они који су формално завршили радни век живе испуњен и здрав живот, да одрже своју самосталност – да не буду зависни од помоћи других – и да доприносе друштву и економском расту.

Речено мање бирократским језиком – да имају више, а не мање од живота и после својих шездесетих, што значи и у седамдесетим и осамдесетим.

Ка овом циљу уведен је и „Индекс активног старења“, као методологија да се измери „снага сениора“ (и подршка коју им пружају јуниори): неискоришћени потенцијал у погледу њиховог новог радног ангажовања, друштвеног и културног живота, као и могућности самосталног живљења.

То је у складу и са њихових уверењима. Међу старијим Европљанима (а нема разлога да тако не буде и код нас) уочен је на име отпор наметању обавезе да раде дуже (принуда зарад стабилизовања пензијских

система), али је већина истовремено и против законског ограничавања радног века.

Подлога за ово је уверење да пензионери могу на много начина – не само ангажманом у својој професији већ и активношћом у заједници и породици – да доприносе друштву.

Што се тиче индекса активног старења, он пружа занимљив увид у стање у овом погледу у појединачним државама и углавном потврђује старо уверење да што је неко друштво уређеније, његови становници су социјално збринутији и задовољнији.

Сачињен је на основу 22 појединачна индикатора који су потом груписани у четири категорије, које одражавају различите аспекте активног старења, а ранг листа је такође један од резултата акције вођене 2012.

По њој, шампион у обезбеђивању најадекватнијих услова за активно старење је Шведска, коју следе Данска, Холандија, Велика Британија и Финска. Од 6. до 10. места су Ирска, Француска, Луксембург, Немачка и Естонија.

Нама може бити занимљиво да је Хрватска (18) на овој табели боља од Словеније (23), док су на дну Мађарска, Пољска и Грчка.

У категорији запошљавања сениора, опет је на првом месту Шведска, док је последња Словенија. Шампион у условима за учешће старијих у друштву је Ирска, док је то најлошије у Шведској.

Најсамосталнији су пензионери Данске, а најмање самостални су они у Грчкој, Бугарској, Румунији и Летонији. Најзад, „капацитети за активно старење“ опет су највећи у Шведској, Данској и Холандији, а најмањи у Грчкој, Литванији и Румунији.

Милан Бекин

ИЗЛОЖБА СЛИКА СА ЛИКОВНИХ КОЛОНИЈА СИР ВОЈВОДИНЕ И ОО СИР КУЛА У КУЛИ

Изузетна стваралачка енергија

У Ликовној галерији Културног центра Кула 13. априла отворена је изложба слика са Седме ликовне колоније СИР Војводине одржане у Сокобањи и Осме ликовне колоније Општинске организације инвалида рада Кула одржане у Кули. Отварању изложбе, која је уприличена у организацији Савеза инвалида рада Војводине, присуствовали су многобројни гости, као и сликари – инвалиди рада који су овом приликом изложили око 80 својих радова. На скупу су били и председници њихових општинских организација и чланови ИО СИР Војводине и руководство СИР Војводине и домаћина ОО СИР Кула.

Ову активност инвалида рада својим присуством подржали су, између осталих, и Татјана Пријић, руководилац Групе за унапређење заштите ОСИ у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије, Снежана Марић, директорка Филија-

Обрад Војиновић, Стана Свиларов и Станко Нимчевић

ле РФ ПИО Суботица, др Благоје Марковић, директор Бање Јунаковић, Каменко Бертић, директор Културног центра СО Кула, и Бранко Бањац, представник Службе Филијале РФ ПИО Сомбор у Кули.

Приликом обраћања присутнима на отварању ове изложбе, Стана Свиларов, председница СИР Војводине, посебно је захвалила гостима на подршци

коју већ дуги низ година дају Савезу учествујући на оваквим и сличним дешавањима. Похвалила је, такође, и активност креативних чланова, сликара, СИР Војводине.

– Захваљујем свим сликарима који су одвојили своје време и поклонили га нама стварајући слике за будућност, а на нашу велику радост, јер припадају Савезу инвалида рада Војво-

дине – истакла је председница Стана Свиларов.

Дубравка Недовић, академска сликарка из Куле, била је најкомпетентнија да стручно оцени ову активност СИР Војводине.

– Сваке године све већи број сликара учествује на колонијама и излаже своје слике. Та бројност резултује мноштвом разноликих дела. Приметна је изузетна стваралачка енергија сваког сликара понаособ. Само експлозија боја, мотива, сам приступ платну и четки, а толико различитих виђења на једном месту, може произвести овакве слике – рекла је Дубравка Недовић.

Обрад Војиновић, председник ОО СИР Кула, изјавио је да је на овогодишњој изложби учествовало 25 сликара, од којих су неки изложили и две-три слике, а навео је да ће изложба бити отворена у Ликовној галерији Културног центра Кула до краја прве недеље маја.

М. Мектеровић

ОДРЖАНА ХУМАНИТАРНА МАНИФЕСТАЦИЈА „ТОРТИЈАДА“

Слатке торте за дечји осмех

У Сврљигу је 22. априла одржана друга по реду „Тортијада“, манифестација хуманитарног карактера. Овогодишњу „Тортијаду“ са „Мафинијадом“, под покровитељством општине Сврљиг, многобројних спонзора и донатора, успешно је организовало Удружење родитеља деце са сметњама у развоју „Заједно до светлости“.

Отварајући манифестацију Милија Милетић, народни посланик, говорио је о значају манифестације и хуманости, чиме се Сврљиг поноси. На сврљишком сајму 97 учесница из Србије, суседне Бугарске и Македоније изложило је дечје, свечане, шлаг торте, торте по избору и мафини колаче. Циљ овакве манифестације је пре свега помоћ деци са сметњама у развоју, деци у статусу социјалне помоћи и ученицима у сеоским школама. Тог април-

Једна од победничких торти

ског дана деци Сврљига поклоњено је 100 торти. Нинослав Ранђеловић, председник Удружења родитеља деце ометене у развоју „Заједно до светлости“, каже да се све ово ради у интересу деце са сметњама у развоју из Сврљига и сврљишких села, ради њихове социјализације, интеграције и дружења.

– Свако дете добило је тарту која је изазвала дечји осмех, а торте су добиле и малишани у статусу социјалне помоћи и ученици 10 сеоских школа на подручју општине – испричао је Ранђеловић.

Поред хуманитарног дела, манифестација је имала и такмичарски карактер. Петочлани жири за победницу у категорији дечја торта прогласио је Ивану Главинић из Бољевца. Свечану тарту најбоље је умесила Данијела Марчета из Јагодине, шлаг тарту Славица Илић из Сврљига, универзалну Далибор Станковић из Ниша, а најбољи мафини колач испекла је Ивана Главинић из Бољевца. Подељено је више награда и признања, које су даривали многобројни спонзори ове манифестације. Дан се за учеснике завршио излетом до манастира Свети архангел Гаврило у Пирковцу код Сврљига.

С. Ђорђевић

У пуном васкршњем сјају

Са најбољим оценама чланова жирија победу на Интернационалном фестивалу влашке изворне музике „Гергина“, одржаном у Неготину другог и трећег дана по Васкрсу, славио је двадесетогодишњи Немања Павловић из Шарбановца код Бора, солиста на хармоници. Нјему је, уз новчану награду од 15 000 динара, припало престижно признање – Повеља „Божидар Јануџић“. Најбољи инструменталиста је Огњен Јањић, виолиниста из села Дубока код Кучева, а најбољи вокални солиста Анђела Јовановић из Борске Слатине. Они су награђени са по десет хиљада динара.

Марија Витас, етномузиколог, музички уредник Радио Београда 2, председница жирија, приликом доделе признања најбољим учесницима истакла је да је радује што овакав фестивал уопште и постоји у Србији.

Додела признања најбољим учесницима

Осим двадесетак веома талентованих нада влашке музике, колико их се надметало у свирању и певању, неготинска публика је уживала и у наступима гостију који су оставили снажан утисак на све присутне. Пре свих, то су учинили гости из Копенхагена, „Орфеус Балкан ансамбл“, који предводи Адам

Орвад, професор хармонике. Они су својим музицирањем дали најбољу потврду да је музика универзални језик и да је сви разумеју. Учесници из Данске извели су влашка и бугарска кола – музика Балкана и неколико вокалних солистичких тачака. Иначе, Девети фестивал влашке музике отворила је мала гошћа

из Данске, седмогодишња Гергана Орвад, која је у град Стевана Мокрањца и богате музичке традиције стигла са својим родитељима и „Орфеус Балкан ансамблом“ из Копенхагена.

И један од четири пратећа програма везује се за специјалне госте из Данске. Наиме, Адам Орвад, заљубљеник у влашку музику, приредио је књигу „Слободан Божиновић – влашка кола“, са аудио диском и нотним записима 25 ауторских кола легендарног влашког уметника.

Фестивал „Гергина“ је ове године окупио више од сто извођача у такмичарској и ревијалној вечери и око хиљаду посетилаца музичких и пратећих програма. Покровитељи су, уз НСВ, били Министарство културе и информисања Републике Србије и општина Неготин, уз помоћ других бројних спонзора и пријатеља.

Ј. Станојевић

МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ ХОРОВА ТРЕЋЕГ ДОБА

Живот је песма

Први међународни фестивал хорова трећег доба „Живот је песма“ окупио је у неколико војвођанских места учеснике из Шпаније, Грчке и Србије. Концерти су од 20. до 22. априла одржани у Новом Саду, Руми и Бачком Петровцу, тако да је домаћа публика уживала у извођењу песама на шпанском, грчком, словачком, руском и другим језицима. На фестивалу су се представили чланови Хора и оркестра „Септро де дија“ из Шпаније, мешовити хорови „Василика“ и „Филаретос“ из Грчке, Камерни хор „Музика вива“ из Бачког Петровца, Градски хор „Невен“ и Камерни мешовити хор „Санта Марија“ из Бача, чланови хора Геронтолошког центра „Срем“ из Руме и Академски хор „Спомена“ из Новог Сада. Гошће на фестивалу биле су девојке из вокалног састава румске Гимназије „Стеван Пузић“.

Организатор Првог фестивала хорова трећег доба било је новосадско удружење „До Ре Ми“, у сарадњи са Факултетом спорта и физичког васпитања из Новог Сада.

– Организовали смо фестивал да бисмо скренули пажњу на људе трећег доба, који су помало маргинализовани, а ми би требало, као у европским земљама, да изједначимо њихова права са правима детета. На фестивалу сам имао срећу да на концерту у Новом Саду диригујем свим учесницима, који су на српском отпевали песме „Град који волим“ и „Ко те има тај те нема“ – рекао је за наше новине Дамир Милошевић, председник удружења „До Ре Ми“ и диригент Академског хора „Спомена“.

На концерту у Културном центру у Руми уз музику и препознатљиве песме хора из Шпаније, публика је запевала, а домаћини су и заиграли. Диригент шпанског

Гошће фестивала младе Румљанке

хора је, иначе, наш човек, Александар Муњин, који је публици представио све песме, као и инструмент бандурија са дванаест жица, на којем су свирали.

– Отишао сам у Шпанију пре двадесет пет година и тамо водим хор и оркестар у дневном центру трећег доба, у малом месту крај Толеда. Шпанци су одушевљени фестивалом, а ја сам срећан и због тога што сам их довео у Србију, где су уз музику и храну могли да уживају и на излетима – рекао је за „Глас осигураника“ Александар Муњин.

У оквиру фестивала, у Новом Саду је одржана и трибина о побољшању живота старих уз музику, вежбање, рекреацију и квалитетно проведено слободно време.

Концерти, неисцрпна енергија и дружење до зоре, обележили су Први међународни фестивал хорова трећег доба, чији организатори планирају да га прошире на целу Војводину. Како кажу, за следећу годину су се већ пријавили Руси, Румуни, Мађари...

Г. Вукашиновић

РУМА

Прва туцијада и радионица са децом

Као и претходних година, корисници ГЦ „Срем“ за ускршње празнике добили су на поклон јаја од Општинског удружења пензионера у Руми и храма Вазнесења Господњег, али је овога пута одлучено да се она, пре него што буду поједена, искористе за организовање „Прве туцијаде“. Такмичење у разбијању ускршњих јаја, која су најпре освештана, окупило је велики број корисника и запослених радника. Поред учесника, такмичење је привукло и велики број посматрача и навијача, а за победнике су припремљене награде и дипломе. Прво место је освојио Раде Богуновић, друго је припало Марку Јаковљевићу, а треће Милицы Шатару.

Неколико дана пред Ускрс, корисници Геронтолошког центра „Срем“ били су гости малишана румског „Полетарца“, са којима су правили ускршње украсе. Радионица је одржана у објекту „Полетарца“ смештеном у румској ОШ „Вељко Дугошевић“, током које су и стари и малишани уживали у дружењу и стицању нових вештина.

Г. В.

НОВИ САД

Телеасистенција доступна 24 часа

Организација за подршку женама с инвалидитетом „Из круга – Војводина“ недавно је у својим просторијама организовала презентацију услуга телеасистенције и асистивних технологија.

Услуга телеасистенције намењена је пре свега старијој популацији и особама са инвалидитетом. Корисник успоставља везу са оператером уз помоћ апарата, названог „дугме спаса“, притиском на дугме чиме се успоставља двосмерна гласовна комуникација уз истовремено лоцирање корисника. За сваког корисника овог система у бази података постоји картон са основним здравственим подацима као и контакт подаци особа које треба позвати и обавестити о датој ситуацији.

Особље које одговара на позив су лекари, медицински радници, психолози и андрагози, који су прошли обуку за телеасистенте акредитовану од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Услуга је доступна 24 часа, сваког дана у години.

У Србији је телеасистенција, заснована на GSM и GSP технологији, присутна од 2012. године.

Д. К.

ГРОЦКА

Оплемењују живот члановима

Општинска организација инвалида рада Гроцка је добар пример како воља и ентузијазам не знају за препреку. Уз помоћ челника општине Гроцка који су увек добронамерни и спремни да притекну у помоћ, успевају да организују много занимљивих дружења за своје чланове.

– Настојимо да кроз различите манифестације оплеменимо живот наших чланова, па тако организујемо обиласке културно-историјских знаменитости Србије, бања, правимо занимљиве излете... Општина Гроцка нам помаже у многим активностима и на тај начин директно доприноси интеграцији пензионера и инвалида рада у друштво. Успевамо да обележимо многе празнике и значајне датуме. Тако је око 90 пензионерки са подручја Гроцке учествовало у свечаном обележавању 8. марта, уз музику, песму и игру, а весељу су се придружили и челници Општине Гроцка, који су дамама честитали празник уз каранфиле. Прослава је била дивна и ми смо као Организација инвалида рада поделили нашим пензионеркама пригодне поклоне – каже Радмила Милошевић, која пуних 19 година води ову организацију.

Р. М.

АЛЕКСАНДРОВАЦ

Такмичење села у Жупи

Такмичење села у Жупи има традицију дужу од 30 година. Акција се пажљиво и стручно негује, у њој учествују млади и стари и представља право освежење за народно стваралаштво. Некада су републички победници из овог краја били село Стањево и Суботица. И данас многа села у Жупи негују игру, песму, надмећу се и такмиче у многим дисциплинама из културе и економског развоја села.

Овогодишњи победник Сусрета села општине Александровац је Горња Велика Врбница која је постигла најбоље резултате у свим областима, од културе, преко економског развоја села, па све до физичке културе. Тако је ово село, које је Милован Глишић овековечио у својој култној приповеци

„Прва бразда“, на одређени начин успешно изорало све активности које су тражене у пропозицијама надметања.

Организатор такмичења била је Културно-просветна заједница, која годинама негује и организује разне културне активности и тако успешно одржава традицију ширења културе и стваралаштва у овом крају и шире.

Ј. П.

МОКРИН

Сава Терзић трећи пут победник

На 27. Светском првенству у тучању ускршњим јајима у Мокрину 130 такмичара испробало је јачину љуске офарбаног кокошијег јајета. У јуниорској конкуренцији победила је Милана Банковић из Панчева, а међу одраслима најбољи је био Мокринчанин Сава Терзић (65), познатији по надимку Кошничар, који се трећи пут попео на победничко постоље. Он је ову титулу већ освојио 1997. и 1998. године.

Назив светског првенства оправдан је и овог пута, с обзиром на то да су се појавили такмичари из Немачке, Шведске, Републике Српске и са Новог Зеланда. Ове године је у Мокрину манифестацију пратило неколико хиљада људи, међу њима и многобројни гости. У овом селу, величине варошице, у кикиндској општини нашара се за Ускрс око 100.000 јаја, а ускршњи празник слави се неколико дана и прожет је разноврсним прикладним програмом.

На улазу у Мокрин госте поздравља џиновско јаје од печене глине, високо 2,5 метара.

С. З.

Споменик ускршњем јајету на улазу у Мокрин

СВРЉИГ

Ускршња јаја у плетеним корпицама

У току ускршњих празника малишани Предшколске установе „Полетарац“ у Сврљигу били су гости Актива жена Удружења пензионера и том приликом добили лепе поклоне. Наиме, оне су за своје мале госте упаковале ускршња јаја у ручно хеклане корпице. Баке и деке су малишанима причали о значају празника, а дечица и васпитачице су певали ускршње песме. Сарадња предшколске установе и Актива жена пензионера је традиционална и све активности малишана током ускршњих празника праћене су са задовољством.

С. Ђ.

ПРОКУПЉЕ И БЛАЦЕ

Топличани отварају европска врата

У последње време све су учестилији сусрети представника Прокупља и Блаца са челницима градова из држава у ЕУ.

Успостављена је културна сарадња Прокупља са местом Епон у Француској. Тамо је већ гостовао хор овдашње Гимназије. Из бројних контаката челника договорено је да се 21. јула на Дан градске славе Светог Прокопија у Прокупљу потпише Повеља о братимљењу. Потписан је Споразум о сарадњи општина Кочевје (Словенија) и Прокупље. То је практично оживљавање братских односа који су били озваничени крајем осамдесетих година прошлог века.

Обновљена је сарадња са комуном Хемнес (Норвешка) са којом је 1985. године потписана повеља о побратимству. Како су подвукли Кристина Тронес и Александар Симоновић, први људи две општине, велике су могућности сарадње на бројним пољима.

И Блачани крећу пут Европе. Потписана је повеља о братимљењу са местом Водњан (Dignano) из Истарске жупаније у Хрватској. Најављују се бројни заједнички пројекти у многим областима.

Ж. Д.

ПЕЋИНЦИ

Бесплатни лекарски прегледи

Од пре месец дана у просторијама Удружења пензионера Пећинци организују се бесплатни здравствени прегледи за пензионере са најнижим примањима, старије од 60 година. Захваљујући ангажовању Центра за социјални рад и Удружења пензионера, најстарији и најсиромашнији житељи Пећинаца сваког првог и трећег понедељка у месецу могу да измере ниво шећера у крви и висину притиска. Такође, могу да добију и лекарске савете за здравствене тегобе које их муче. Прегледима се одазива по двадесетак особа дневно и веома су задовољни овом услугом, каже Биљана Јовичић, директорка пећиначког Центра за социјални рад.

Г. О.

ТАКМИЧЕЊЕ У РЕЦИТОВАЊУ СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ ОСОБА

Кажи, али лепо

У Савезу слепих Србије у Београду крајем априла одржано је једанаесто такмичење слепих и слабовидних Србије у рецитовању, под називом „Кажи, али лепо“. Такмичење је финансијски подржало Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања – Сектор за заштиту особа са инвалидитетом.

Такмичари, слепа и слабовида лица из целе Србије која имају дара за рецитовање, наступали су у три категорије: до 11 година, од 11 до 18 година и старији од 18 година.

Сви такмичари рецитовали су по две песме, а од тога једна је била дело слепог аутора. Рецитовање је оцењивао трочлани стручни жири који су чинили: Предраг Мики Манојловић, Миња Субота и Андрија Тихи.

Ово већ традиционално такмичење у рецитовању имало је за циљ да афирмише слепе и слабовидне особе у културно-образовном смислу, али и у области уметничког стваралаштва, јер су неки од учесника уједно и аутори појединих рецитација.

Победници овогодишњег такмичења Савеза слепих Србије су: у категорији до 11 година прво место освојио је Милан Нешовић, друго место припало је Ивани Ђорђевић. Што се тиче категорије од 11 до 18 година, прво место освојила је Искра Миленковић, а друго место деле Катарина Лазаревић и Славица Кљајић, које су биле једнако добре у рецитовању. Треба нагласити да је у овој категорији посеб-

Искра Миленковић, прво место у категорији од 11 до 18 година

но похваљена Гордана Торбица. Када је реч о такмичарима старијим од 18 година, додељена су два прва и два друга места, такође због изванредних рецитација. Ђуро Шуглар и Жељко Гордић су освојили прва места, док друга места

деле Славица Ток Лучић и Слађана Ђелић. Данијела Пејић из Суботице је похваљена.

Сви учесници такмичења добили су на поклон по аудио-књигу, захваљујући донацијама издавачких кућа.

Д. Г.

АКТИВНОСТИ У НОВОМ САДУ ПОВОДОМ ДАНА АУТИЗМА

Створити друштво без баријера

Друштво за подршку особама са аутизмом Новог Сада (ДПОСА), поводом Светског дана аутизма, 2. априла, организовало је већ традиционално „Априлске дане аутизма“, ове године под слоганом „Срушимо баријере, за аутизам заједно: Хајде да изградимо приступачно друштво“.

Као и претходних година, у сарадњи са бројним институцијама и организацијама, ДПОСА је организовала низ едукативних трибина, креативних, спортских и инклузивних догађаја.

На Тргу слободе организована је већ традиционална улична акција „Кишобран за све“, са плесним програмом, дружењем и цртањем по паноима.

У Високој школи струковних студија за образо-

вање васпитача одржана је трибина за студенте на тему „Инклузија деце из спектра аутизма“.

У ШОСО „Милан Петровић“ организована је трибина „Причајмо о аутизму“, затим отворена врата за вежбе студената Катедре за специјалну едукацију и рехабилитацију Медицинског факултета, на тему радног ангажовања ОСИ, као и еколошка радионица „Рециклирајмо“.

У просторијама Дневног боравка за особе са аутизмом одржан је рекреативно-креативни дан за подстицање социјалне инклузије. Организовано је и пешачење на Поповици, на Фрушкој гори, за младе са аутизмом, њихове наставнике и терапеуте, излет на Стражилово, као и инклузивно-спортски дан којим је обележен и Дан планете Земље, 22. април.

Д. Корач

Београд обојен у плаво

У сусрет Светском дану особа са аутизмом Народна скупштина Републике Србије, Мост на Ади и Палата Албанија засијале су плавом бојом.

Тим поводом, Савез удружења Србије за помоћ особама са аутизмом, са породицама и децом, као и грађани Београда, пригодном манифестацијом на платоу испред Народне скупштине и традиционалним пуштањем у ваздух плавих балона послали су искрену поруку подршке свим особама са аутизмом у нашој земљи. Светски дан особа са аутизмом ове године је одржан у организацији Савеза удружења за помоћ особама са аутизмом Србије, уз подршку Министарства здравља и града Београда.

У оквиру манифестације, у знак подршке и једнакости дечји хор „Чаролија“ и Вокално инструментални састав „Небоград“, који чине особе са аутизмом и професионални музичари, наступили су заједно. Ове године при Министарству здравља формирана је радна група која ће се бавити особама са сметњама у развоју. Укључивањем светала на државним институцијама наша земља прикључила се глобалном покрету „Light it up blue“, осветљено плавим, а основни мото покрета је једнакост и подршка особама са аутизмом.

Г. О.

Накнада за туђу помоћ и негу

? М. И., Трстеник: **Имам малу пензију и живим сама, а и здравствено стање ми није добро. Имам ли право на новчану накнаду за туђу помоћ и негу?**

Одговор: Право на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица има осигураник и корисник пензије коме је због природе и тежине повреде или болести неопходна помоћ и нега за обављање радњи ради задовољења основних животних потреба.

По закону, право практично имају само непокретни, слепи и они који без туђе помоћи не могу да се хране, облаче нити крећу по кући, као и они који су на дијализи.

У случајевима када инвалидска комисија процени да здравствено стање може да се побољша, заказује се контролни преглед. Ово право није условљено висином других примања нити конкретном дијагнозом, већ искључиво општим здравственим стањем подносиоца захтева.

Захтев за новчану накнаду за помоћ и негу другог лица

подноси се надлежној филијали према месту пребивалишта а може се наћи на шалтерима филијала. Захтев за исплату накнаде, са детаљима о потребној документацији, налази се и на сајту Фонда ПИО (www.pio.rs, мени Обрасци). Пензионери или осигураници из Србије попуњавају образац са назнаком „филијале“, а они са стажом из иностранства са назнаком „дирекција“.

Висина новчане накнаде за туђу помоћ и негу одређује се у висини износа усклађене новчане накнаде за помоћ и негу другог лица затечених корисника у Фонду запослених на дан 10. 4. 2003. године и усклађује се на исти начин као и пензије.

Накнада за туђу помоћ и негу износи 16.346,66 динара, а тренутно је прима око 76.000 корисника.

Биро рада и стаж осигурања

? М. Л., Крагујевац: **У периоду 1978–1980. године провео сам на бироу рада око две године. За то време сам примао новчану накнаду као привремено незапослено лице. Признаје ли се овај период у стаж осигурања за стицање права на пензију?**

Одговор: Пре 1992. године новчана накнада по основу технолошког вишка није подразумевала и уплату доприноса за ПИО тако да се поменути период не може признати у стаж осигурања.

Наиме, тек од 1992. године запослени који су остали без

посла, односно који су проглашени технолошким вишком, имали су право на новчану накнаду која је подразумевала и уплату доприноса за ПИО, а од 1996. ово право су имали и запослени у фирмама чији је послодавац прогласио стечај.

Када у пензију

? Д. Ј., Лесковац: **Рођена сам 10. октобра 1958. године. Имам 34 године радног стажа и још радим. Деветнаест година стажа осигурања рачуна ми се са увећаним трајањем и имам потврду о бенефицији.**

Када стичем услов за превремену пензију, колико се одбија, и кад имам право на редовну пензију?

Одговор: Жена у 2017. години може да оствари право на превремену старосну пензију, са умањењем, када наврши 37 година и шест месеци стажа осигурања и најмање 55 година и осам месеци живота, при чему се износ пензије трајно умањује за 0,34 одсто за сваки месец пре навршених година живота, које су Законом о ПИО прописане за

стицање права на старосну пензију.

Будући да је материја која се односи на стаж са увећаним трајањем врло специфична, без увида у документацију коју поседујете не може се дати конкретан одговор нити утврдити тачан датум када можете остварити право на старосну пензију.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Да би се утврдило када испуњавају услове за пензију и када можете да поднесете захтев, потребно је да се обратите кадровској служби у својој фирми. Једино увидом у Вашу персоналну документацију, коју кадровска служба поседује, може се израчунати комплетан стаж и на основу тога одредити тачан датум када треба да поднесете захтев за пензију.

За додатне информације можете се обратити служби правне помоћи у надлежној филијали Фонда, где на основу увида у одштампани листинг, радну књижицу и уверење о стажу са увећаним трајањем можете добити савет или упутство о даљем поступању, с обзиром на то да се датум стицања права утврђује за сваког посебно.

Рад после пензионисања и уплата доприноса

? Р. В., Ваљево: **У старосној пензији сам од 2001. године. После пензионисања наставио сам да обављам самосталну делатност и редовно уплаћујем доприносе већ 15 година. Пошто се само 45 година стажа рачуна у пензијски стаж осигурања (а ја имам 48), сматрам да не би требало више да плаћам доприносе. Да ли морам и даље да уплаћујем доприносе и могу ли да тражим повраћај вишка уплаћених средстава?**

Одговор: Корисник старосне пензије који је наставио да ради, обавезно је осигуран и не може бити ослобођен обавезе плаћања доприноса. Чињеница да имате више од 45 година стажа није од утицаја на обавезу плаћања доприноса.

Поновно одређивање пензије Фонд ради на захтев корисника,

по престанку осигурања. Када предате захтев за обрачун новог износа пензије, узмеће се у обзир пензијски стаж највише до 45 година и све зараде, односно основице осигурања на које су плаћени доприноси, до престанка осигурања. Фонд је дужан да кориснику права утврди повољнији износ пензије.

Ванбрачна деца и породична пензија

? Л. П., Нови Сад: **Више од двадесет година била смо у ванбрачној заједници и имам двоје деце из тог брака. Супруг ми је недавно преминуо. Имам ли право на пензију преминулог супруга? Да ли наш син, који има 19 година и студира, има право на породичну пензију?**

Одговор: Супружници могу да остваре право на породичну пензију када наврше прописане године живота само ако су били у брачној заједници. Уколико је у питању ванбрачна заједница, супружник нема право да наследи породичну пензију преминулог брачног друга. Деца имају право на породичну пензију ако испуњавају прописане услове, без обзира да ли су њихови родитељи били у брачној или ванбрачној зајед-

ници. Деца имају право на породичну пензију до 15. године живота без обзира на то да ли се школују или не, а после тога право им припада до завршетка школовања, али најкасније до навршених 20 година ако похађају средњу школу, односно до 26 ако студирају, и то без обзира на то да ли је у питању државни или приватни факултет. Неопходно је за сваку школску годину доставити потврду о школовању.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ФРАНЦ. ФИЛМСКИ КОМИЧАР	ВЕШТИНА ОДРЖАВ. РАВНОТЕЖЕ	КРСНО ИМЕ, СЛАВА	ПОТПУНО УНИШТАВАТИ	ПРИКРИВЕНО ИСМЕЈАВАЊЕ	ВОЈСКОВОЂА, НАПОЛЕОНА, МИШЕЛ	ИМЕ ГЛУМЦА ПАЋИНА
СИЛОВИТОСТ							
СЛИКА УРАЂЕНА ВОДЕНИМ БОЈАМА							
ОСТРВО ИЗМЕЂУ КИНЕ И ТАЈВАНА							ДЕО ВОЈВОДИНЕ
ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ						ОЗНАКА БЕЛГИЈЕ СРЏБА, ЈАРОСТ	
РУСКИ ФУДБАЛСКИ КЛУБ							
ИТАЛИЈАНСКИ РЕНЕСАН. СЛИКАР							
ИЗВРШНИ БИРО (СКР.)			НАША ПЛАНИНА МАЂАРСКО МУШ.ИМЕ				
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ИТАЛИЈАН. РТВ ФАЗА У СКОКУ				МЕТНУТИ НА НЕКО МЕСТО	ОЗНАКА ЗА ТОНУ ГАЗИТИ ПО БЛАТУ	
РАНИЈИ ГЛУМАЦ, ЏЕМС				СИНГУЛАР (СКР.) МИРИШ- ЉАВОСТ			ОЗНАКА ЗА КАРАТ
ПРЕОСТАЛИ ДЕО							
ЧОВЕК У ГОДИНАМА							ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА
ХИЉАДУ ВАТИ							
ОКРУЖНИ КОМИТЕТ (СКР.)			СРЕДСТВО КОРУПЦ. ЗЕМЉО- РАДНИЦИ				
ГРДИТИ, ПРЕКОРЕВАТИ							СТОГ, КАМАРА СЕНА
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ГРАД У БАНГЛАДЕШУ	КОЊИ У ПЕСМИ НАПАД, ЈУРИШ				ОЗНАКА ЗА ПОНД СМАКНУЋЕ	
ПРЕДАТИ, УРУЧИТИ					СЛИЧНО (СКР.) ГРАД У ИЗРАЕЛУ		
ПУСТИЊА У ЧИЛЕУ							
ГРАД У ВЕНЕЦЕЛИ							
ДРВО ЗА БРОДОГРАДЊУ				СПИС, ДОПИС			

УКРШТЕНИЦА

N	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							■
4							
5							
6							
7		■			■	■	
8							
9				■			
10							■
11		■					
12	■						
13			■				
14							

ВОДОРАВНО: 1. Словеначки филолог, Јернеј, 2. Блажа дисциплинска мера, 3. Невреме, 4. Спортски учитељ (мн.), 5. Учење о неједнакости народа, 6. Врста драмске импровизације, 7. Ознака за понд - Хемијски симбол за лантан - Ознака за литар, 8. Вршити утицај на некога, 9. Конац, влакно - Минут (скр.), 10. Врста спортске игре у Енглеској, 11. Ознака за тону - Ременар, 12. Целокупност, 13. Место у Србији – Планина код Каспијског језера, 14. Отирати брисачем.

УСПРАВНО: 1. Вештина усаглашавања више мелодија (лат.) - Иста слова, 2. Велики реферат - Стари град у Феникији - Император, 3. Порадовати се - Ознака за исток, 4. Део разломка - Ранија оперска певачица, Марија, 5. Женско име - Уобичајени назив за САД, 6. Планина у Ирану - Врста експлозива, 7. Хемијски симбол за радијум - Паста за обућу -Дражи.

АНАГРАМ

О, ЛАКО ВРЦАМО...

...кад играмо ову српску игру.

РЕШЕЊЕ: СКАНДИНАВКА-жестина, аквавел, квемој, титан, Аланија, Тицијан, иб, Тара, РАИ, т, Дин, сг, остак, старац, киповат, ок, мито, карати, ати, п, дати, сл, Атакама, Каракас, аки, акт. УКРШТЕНЕ РЕЧИ: копитар, опомена, невера, тренери, расизам, ателана, п, ла, л, утицати, нит, мин, крикет, т, сарац, целина, ба, Акир, брисати. АНАГРАМ: коло Моравца.

Да ли сте знали ...

– да се у последњих сто година животни век продужио за 60 одсто? Очекује се да ће животни век наше деце бити дужи за још десет или двадесет година. Људи ће живети 85 година, а биће на хиљаде оних који ће славити „троцифрен рођендан“.

– да се наука о продужењу живота (или медицина против старења) бави изучавањем успоравања или обртања процеса старења, у циљу продужења како максималног тако и просечног животног века? Научници верују да ће подмлађивање ткива матичним ћелијама, молекуларним поправкама, као и заменом старих органа новим, евентуално омогућити људима да имају неограничени животни век.

– да у природи постоје организми који живе неограничено и уопште не старе? Има низ таквих примера, од јастога који током целог живота расте и умире „млад“, или корала који живе јако дуго све док им услови околине потпуно одговарају, до неких врста медуза које имају способност да се, након одређене старости, враћају на ембрионални ниво, и то чак више пута током живота.

– да и старије особе могу да имају проблеме са акнама баш као кад су били тинејџери? Ово се дешава управо због хормоналног дисбаланса. Стога је неопходно редовно одржавати хигијену, користити квалитетније препарате за негу лица и, што је посебно важно, повести рачуна о исхрани. Не треба јести превише слаткиша, а уколико се баш осети потреба да за њима, боље је узети воће.

– да старије године доносе и то да се човек некако „смањи“? Оно што се заправо догађа јесте да наше кости постају све ређе, а дискови налик гелу између пршљенова се истроше и стање. Наша кичма, а самим тим и цело тело, с годинама постају мањи. Но, ноге иду у сасвим супротном смеру. Она се заправо не повећавају, већ се изравнају, рашире и неретко отекну, те су старије особе због тога прилике да купују ципеле већег броја.

– да је једна студија показала да чак 42 одсто жена између 60. и 65. године осећа налете врућине узроковане менопаузом? Углавном су то повремене промене које трају кратко, а и врло су благе.

Златна рибица

Испунио сам златној рибици три жеље. Такве сам ти ја среће.
Признао сам жени да је у праву, тако да је њен предлог добио апсолутну већину.
Идем у соларијум. Да и мене једном огреје сунце.
Ако је човек оно што једе, шта је онда људождер?
Све иде из главе. Зато је и празна.
Појео сам се од муке. Има ли нешто за десерт?
Ишли смо главом кроз зид и прекомерна употреба силе нам се обила о главу.

Зоран Т. Поповић

Живанизми

Не потурајте нам дипломе. Већ смо вас прочитали.
Човек празног стомака је сит свега.
Ако је време новац, Срби га имају напретек.
Џабе виримо кроз кључаоницу европских врата док нам не отворе поглавља.
Србин Србину је камен спотицања.
Ми смо од исте феле, рече пуж тек рођеном тајкуну у породилишту. Обојица смо по рођењу добили кућицу на поклон.

Живан С. Филиповић

Молим за реч

Празник рада многи ће прославити на Бироу за запошљавање.
Рад, рад и само рад. Некад било, сад се приповеда.
Кад попијем мало више, схватим да од вишка (ипак) боли глава.
Моја жена је феномен. Нема кола, а троши више од мерцедеса.
Јаз генерација. Бизнисмени на јахтама, а деца им на сплавовима.
Док жена гледа турску серију, грицкам чипс, пијем пивце и осећам се као паша.
Књига је дуго била најбољи друг. А онда се појавио твитер.

Дејан Патаковић

Мозгалице

За људе великог срца, велики је и свет лепоте.
Најтеже се усправљају пијани од среће.
За продане душе, сваки дан је пазарни дан.
Истину не треба истеривати.
Ко не зановећа, никоме не смета.
Ко дотакне дно живота па прогледа, далеко види.
Ако су вам уверења чврста, и ослонац вам је добар.

Пеко Лаличић

Хепиенд

У нашем крају нико није ни чуо за хепиенд.
Новац иде из руке у руку. Зато мора да се пере.
Много сам плитак. Чим почне да ми гори под ногама, мени одмах прекипи.
Лако је напасти онога ко је Ахил од главе до пете.
Знамо какви хоћемо да будемо. Али овакви какви смо, ми никад нећемо моћи да будемо такви.
Не дружим се са комшијама. Нема их на друштвеним мрежама.

Милен Миливојевић

Закони природе

Вера у успех, страх од неуспеха и вредан рад чине успех целим.
Превентива против глади је да се ради и заради.
На флекама прљавог бизниса виде се нечији „чисти“ интереси.
Није људски бити нечовек.
Непоштовање закона природе је неприродно.
Све сте удаљенији од села. То вам смањује перспективу.
ТВ програми су све сличнији. Сви су као уметнути између реклама.
Не убија само прејака реч. И празнословља даве.

Слободан Дучић